

GRADISOV VESTNIK

Leto XXXII

Ljubljana, 11. april 1990

Številka 383

Avtocesta bo šla v višini žerjava.

Mogočen viadukt – most v Mostah pri Žirovnici

Povezava obeh bregov

Za največji premostitveni objekt, ki ga trenutno gradi Gradis – viadukt na trasi bodoče avtoceste Hrušica–Vrba – se je ta mesec začelo betoniranje sredinskega para stebrov (ob žerjavu).

Trajalo bo mesec dni, računsko hitrost dvigovanja do višine 52 metrov nad temeljem pa bo vsaka dva dneva po štiri metre.

Več na 8. strani. G. B.

Reorganizacija

Gradis se spreminja

Reorganizacija Gradisa je prišla v zaključno fazo, tako da se pričakuje, da bo do konca meseca sprejeta pogodba o ustanovitvi sestavnega podjetja Gradis.

Komisija, ki je zadolžena za pripravo predloga reorganizacije, je svoje delo opravila, direktorska konferenca je o predlogu dvakrat razpravljala, v kratkem bo tudi seja delavskega sveta Gradisa, potem pa sledi še sprejetje pogodbe v tozidih oziroma podjetjih.

Obširneje na 3. strani.

C. P.

Poslovanje v letu 1989

Rezultati niso najboljši

Mnoge spremembe, ki so se dogajale v lanskem letu – nekatere od njih so bile že obrazložene pri pregledu polletnih in tričetrtletnih rezultatov Gradisa – so se nadaljevale še v začetku letošnjega leta, tako, da se je tudi premaknil datum, ko je bilo potrebno oddati »Bilanco poslovanja« za leto 1989 v SDK, na 20. marec. Poleg mnogih sprememb tako s področja obračunov amortizacije, revalorizacije, stroškov, osebnih dohodkov, moramo omeniti še v mesecu decembru sprejeti Zakon o plačah ter 1. januarja uspostavitve konvertibilnega dinarja.

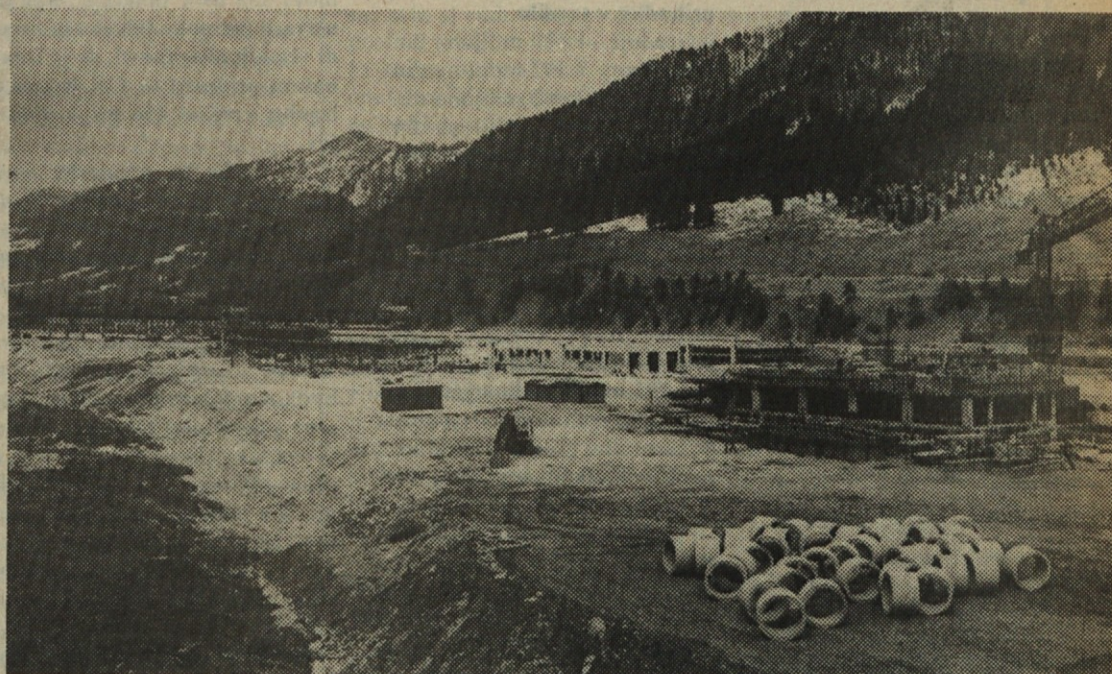
Zakon o plačah je prinesel praktično zamrznitev osebnih dohodkov – oziroma določitev maksimalnega zneska, ki ga lahko posamezna organizacija izplača za osebne dohodke. Ta zakon je za gradbenike predvidel olajšavo, ki je bila v tem, da se

je maksimalni znesek določil v odvisnosti od povprečnega čistega osebnega dohodka v gospodarstvu Slovenije. Zakon še velja in bo ostal v veljavi celo prvo polletje letošnjega leta.

Nadaljevanje na 2. strani

Na platoju pri Hrušici gradimo še vzdrževalno bazo – Kratek rok

Veriga objektov pred Karavanškim predorom

Čas teče – in priganja. Zgraditev in ureditev kompleksa obmejnih objektov na novonastalem platoju pred vstopom v Karavanški predor je po obsegu zahtevno delo, rokovno vezano na meddržavno pogodbo z Avstrijo.

Prav zagotovitev kratkega roka (vsega štiri me-

sece in pol) je bila odločilna, da smo pridobili tudi gradnjo vzdrževalne baze. Z izjemo manjšega prizidka, v katerem bo imela svoje prostore avstrijska špedicija, so vsi objekti v verigi na sliki Gradisovi.

Podrobneje o gradnji na platoju pišemo na 9. strani.

G. B.

Nadaljevanje s 1. strani

Uspostavitve konvertibilnosti dinarja pa pomeni uvedbo »nova« dinarja. Povedano preprosto, lanskih 100.000 din je 10 k. din, oziroma še nazorneje »10 starih milijonov«, je sedaj 10 dinarjev. S preimenovanjem dinarja se je takoj pojavila dilema, kako v nadaljevanju tega zapisa predstaviti številčne podatke Gradisa. V bilanci so bile vse vrednosti izražene v tisoč lanskim din. V tem zapisu pa so v tako imenovanih k. dinarjih – odslej naprej dinarjih.

V zadnjih številkah Gradisovega vestnika je bilo že nekaj napisanega o predvidenih izgubah v tozdih SPO Ljubljana, v GE Gradnje Ptuj in GE Ravne. Bilančni rezultati pa so zelo slabi. Izgubo imajo v 6 organizacijskih enotah Gradisa v skupni vrednosti 17.492 milijona dinarjev. V ostale Gradisu pa smo skupaj ustvarili akumulacijo v višini 7.983 milijona dinarjev. **Vidimo, da je izguba več kot dvakrat večja od akumulacije.**

Namen tega zapisa je predstavitev poslovnih rezultatov Gradisa, ki se odražajo v bilančnih podatkih. O vzrokih, zakaj je prišlo do izgub, kdaj in kako bodo pokrite, oziroma kdaj bo stanje v teh organizacijskih enotah sanirano, pa je najprimernejše, da pove vodstvo vsake prizadete enote.

Zaposleni delavci in obseg del

V lanskem letu je bilo v Gradisu poprečno zaposlenih 6.547 delavcev. V primerjavi z letom poprej, ko smo imeli 6.778 delavcev, se je število zaposlenih zmanjšalo za slabe 4 odstotke, oziroma za 231 delavcev. Zaposleni delavci je v poprečju obračunal 184 ur na mesec.

Obračunane ure imajo takšno le strukturo:

efektivno delo	147 ur
– od tega nadure	5 ur
nadomestila	37 ur
– letni dopust	17 ur
– bolniška	12 ur
– prazniki	7 ur
– ostalo	1 ura
Skupaj	184 ur

V letu 1988 je delavec mesečno obračunal 187 ur; od tega 150 efektivnih ur, to je tri ure mesečno več kot lani.

Obseg del smo v prejšnjih letih izkazovali z vrednostjo proizvodnje na zaposlenega. Za leto 1989 lahko vrednost proizvodnje le ocenimo v višini 459.540 milijona din, kar predstavlja na za-

poslenega 70.191 dni. V letu 1988 je bila vrednost proizvodnje na zaposlenega 6.482 din.

Nominalni porast tako izražene produktivnosti je 983 odstotkov. Po metodologiji Splošnega združenja gradbeništva Slovenije, je izračunan porast cen v Gradisu za lansko leto v višini 1.253 odstotkov. **To pomeni realno zmanjšanje produktivnosti za 20 odstotkov.**

Obseg del lahko izrazimo tudi s prihodkom. **Prihodek Gradisa v letu 1989 je bil 637,857 milijona dinarjev.** Pretežni del, oziroma 72 odstotkov je bil ustvarjen s poslovnimi prihodki, ostalih 18 odstotkov pa predstavljajo prihodki financiranja in izredni prihodki. Groba primerjava z letom 1988 pokaže, da se je prihodek povečal za 1414 odstotkov.

Ugotovitev dobička

Dobiček dobimo, ko prihodek zmanjšamo za odhodke. Naši odhodki so bili 609,379 milijona dinarjev, tako da nam je ostalo **28,483 milijona dinarjev dobička.** Ta dobiček pa je sestavljen takole:

– dobiček	42,342 milijona din
– izguba	13,859 milijona din
Skupaj	28,483 milijona din

V organizacijskih enotah, kjer so odhodki večji kot prihodek, so izkazali izgubo, v tistih kjer so uspešno poslovali pa so ustvarili dobiček. **Odhodki so presegli prihodke v tozdih:**

– Gradnje	1,510 milijona din
– Maribor	7,192 milijona din
– Ravne	3,982 milijona din
– SPO	0,971 milijona din
– UDD	0,204 milijona din
Skupaj	13,859 milijona din

Ko k dobičku prištejemo realizirane osebne dohodke v višini 126,308 milijona dinarjev, dobimo ustvarjeni dohodek. **Ustvarjeni dohodek Gradisa je bil lani 154,791 milijona dinarjev.** Tako prikazan dohodek je vsebinsko povsem nov pojem in ni primerljiv z dohodkom iz prejšnjih let. Realizirani osebni dohodki so primerljivi z osebni dohodki iz leta 1988. Nominalno so se povečali za 1455 odstotka, realno pa so višji za 12 odstotkov, če upoštevamo statistični porast cen življenjskih potrebščin za 1285 odstotkov.

Razporeditev dobička

Zakon o računovodstvu določa, da mora vsak gospodarski subjekt iz dobička najprej pokriti izgubo iz prejšnjih let, oziroma

ma poravnati znesek, ki pripada drugim zaradi udeležbe v dohodku. Teh dveh postavk v bilanci Gradisa zaenkrat še ne izpolnjujemo.

Dobiček smo razdelili za:

kategorija	milijona din	struktura v %
Dobiček	28,483	100
Davki in prispevki	28,072	98,6
Bruto OD po ZR	1,908	6,7
Skupna poraba	8,012	28,1
Akumulacija	7,983	28,0
Skupna izguba	17,492	–61,4

Iz zgornjega prikaza je razvidno, da se je prvotno ugotovljena izguba v višini 13,859 milijona dinarjev še povečala in dosegla 17,492 milijona dinarjev. Povečanje izgube je pogojeno z dejstvom, da so v letu 1989 morali vsi gospodarski subjekti plačati pripadajoči del obveznosti, to je davkov in prispevkov ne glede na že predhodno ugotovljeno izgubo.

Tako znaša celotna izguba v ptujskih Gradnjah 1,847 milijona dinarjev, v GE Marobir 7,786 milijona dinarjev, na Ravnah 4,262 milijona dinarjev, v SPO 2,896 milijona dinarjev ter v UDD (Uprava delavskih domov) 235 tisoč dinarjev. Ker je ustvaril premalo dobička in zaradi visokih obveznosti, se je izgubašem pridružil še GE Koper z izgubo v višini 466 tisoč dinarjev.

Za davke in prispevke smo plačali 28,072 milijona dinarjev. V tistih tozdih, ki so dobro poslovali, so ob zaključnem računu lahko razporedili za bruto osebne dohodke še dodatni znesek – skupaj 1,908 milijona dinarjev. Ker pa so izplačala osebnih dohodkov od decembra dalje omejena s posebnim zakonom, bodo ta znesek lahko izplačali šele v drugi polovici leta v obliki delnic. Za namene skupne porabe, to je za stanovanjski del in eventualno investicijsko izgradnjo, smo razporedili 8,012 milijona dinarjev.

Kot je že uvodoma omenjeno, je akumulacija zelo skromna. Iz ustvarjene akumulacije moramo za rezervni sklad nameniti 4,987 milijona dinarjev.

Zakon o finančnem poslovanju določa, da se izguba, ugotovljena po zaključnem računu, praviloma pokrije v tekočem

letu iz raznih naslovov. Vsaka organizacija, ki je končala poslovno leto z izgubo, mora v 30 dneh po predložitvi letnega obračuna, ugotoviti, ali nastala izguba ogroža uspešno poslovanje in vpliva na plačilno sposobnost, oziroma nesposobnost, če to ugotovi, mora uvesti sanacijski ali stečajni postopek.

V sanacijskem postopku organizacija odpravlja vzroke izgub in se finančno sanira, predvsem s povečevanjem trajnih virov financiranja. Stečajni postopek pa se uvede v primeru, če doseže celotna nepokrita izguba 50 odstotkov trajnih virov.

Iz navedenega sledi, da morajo vsi naši izgubaši, z vso resnostjo pristopiti k sanaciji stanja v svoji organizaciji – iz razpoložljivih podatkov jim stečaj zaenkrat še ne grozi.

Izplačani neto osebni dohodek

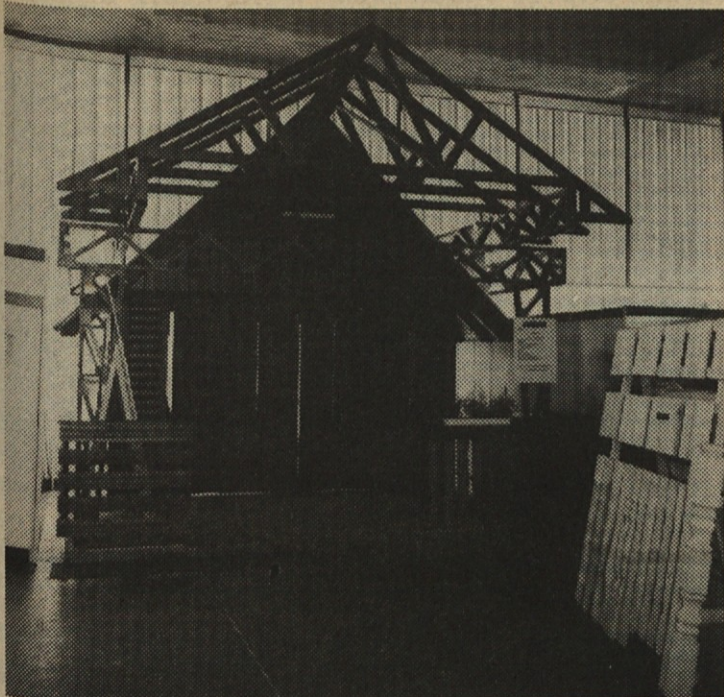
V Gradisu smo za neto osebne dohodke namenili 74,130 milijona dinarjev. Poprečni mesečni neto osebni dohodek na delavca je lani znašal 944 dinarjev. V primerjavi z letom 1988, ko je bil 61 dinarjev, se je nominalno povečal za 1448 odstotkov, realno pa je večji za 12 odstotkov. Za informacijo lahko povemo, da je bil poprečni neto osebni dohodek v mesecu decembru 1988 v Gradisu 109 dinarjev, v decembru 1989 pa 2,994 dinarjev – povečanje je za 2647 odstotkov.

V gradbeništvu Slovenije je bil poprečni mesečni osebni dohodek leta 1988 63 dinarjev, leta 1989 pa 989 dinarjev – povečanje 1470 odstotkov; decembra 1988 114 dinarjev, decembra 1989 pa 3.207 dinarjev – povečanje 2713 odstotkov.

Iz zgornjih primerjav je razvidno, da so naši osebni dohodki zaostajali za osebnimi dohodki v slovenskem gradbeništvu. To vsekakor ni spodbudno. Lahko je delno opravičljivo z našimi v lanskem letu res slabimi rezultati.

Kakšni so rezultati poslovanja pri ostalih organizacijah v gradbeništvu, žal ne vemo in bo potrebno počakati na uradne podatke SDK Slovenije. Šele takrat bo možna bolj realna ugotovitev o našem zaostajanju, ne samo pri osebnih dohodkih, temveč še pri drugih pomembnih ekonomskih kategorijah.

Zora Vehovec

»Joj, kako je lepa!« je zavzdihnila marsikatera obiskovalka Gradisovega razstavnega prostora na sejmu Alpe Adria, medtem ko si je večina moških nabirala prospekte in bo doma odločala o nakupih.

Mednarodni sejem Alpe Adria

LIO prikazal nove proizvode

Že v pripravah na letošnji sejem Alpe Adria v Ljubljani je bilo videti da bosta tako vsebina kot tudi kvaliteta izredna. Vsi razstavljalci, teh je bilo kar 391, od tega 188 tujih, so izredno domiselno urejali svoje razstavne prostore. Med domačimi razstavljalci se je ponovno predstavil Gradisov tozid LIO iz Škofje Loke s svojim bogatim proizvodnim programom.

Vsekakor so vsi, ki so bili na letošnjem že 29. mednarodnem sejmu Alpe Adria, zadovoljni. Organizatorji zaradi rekordnega obiska, saj si je v tednu dni sejem ogledalo preko 75.000 obiskovalcev, razstavljalci, ki so tako na najboljši način predstavili svoje proizvode tako veliki množici in ne nazadnje tudi obiskovalci, saj je bila ponudba izredno pestra. Ne samo na strokovnem področju, temveč tudi s spremljajočimi dejavnostmi. Vsak dan se je na različnih krajih sejma nekaj dogajalo, tako da je bila ponudba zares zanimiva.

Vpeljane so bile številne novosti, tako informativno sejmski bilten, turistični forum, na katerem so sodelovali številni priznani strokovnjaki, kar tri modne revije dnevno v koreografiji Mojce Horvat in njenih plesalk iz Kazine, prikazovanje plezanja na umetni steni, pa številni show programi, demonstracije uporabnosti posameznih materialov (Belinka, JUB itd.).

K vsemu temu so pripomogla tudi sredstva javnega obveščan-

ja, ki so podrobno poročala o vseh teh dogajanjih.

Tudi Gradisov delež je bil po zaslugi Lesno industrijskega obrata (po novem Lesna industrija in objekti) iz Škofje Loke izredno dober. Čeprav le na skromnih 25 kvadratnih metrov razstavne površine so prikazali skoraj ves proizvodni program: brunarico, sistem konstrukcij z ježevkami, panoramske stene, ograjne in okrasne letve, frontne stene za omarice in drugo.

Ker je že naslov sejma »človek in prosti čas« privlačen, je razumljivo, da si sejem ogleda tudi veliko prav takšnih, ki potrebujejo izdelke iz sejma. Tudi na Gradisovem prostoru je bil obisk izreden, tako da je pričakovati tudi povečano prodajo. Posebno zanimanje je bilo za ograjne deske, panoramske stene ter vrata za omarice.

Sejem je bil torej uspešen in zelo živahen. Zasluge za to imajo prav vsi, tako domiselni organizatorji kot tudi prizadevni razstavljalci, med katerimi je bil, po zaslugi LIO, tudi Gradis.

Matija Krnc

Gradis bo sestavljeno podjetje

Nekdanjega Gradisa ni več – nastaja novi Gradis

Zahtevna, odgovorna in težka naloga je oblikovati poslovni sistem Gradis, toliko bolj, če v njem prevladuje skoraj toliko interesov, kolikor sestavnih delov ima, kljub želji, da vsi tudi v prihodnje ostanejo v enotnem in močnem Gradisu.

Predlog, ki ga je tozdom ponudil poslovodni odbor, ni dobil podpore (šlo je za enovito družbeno podjetje decentraliziranega tipa). Zato je delavski svet Gradisa imenoval komisijo za pripravo in sestavo predloga reorganizacije z izhodiščem, naj pripravi vse potrebne strokovne podlage za učinkovito sestavljeno obliko organiziranosti Gradisa.

V kakšni fazi reorganizacije se Gradis trenutno nahaja je pojasnil predsednik poslovodnega odbora delovne organizacije **Franc Kositer**. Meni, da je težko dajati oceno ali je to kar sedaj počnemo dobro in pravilno. Pravilnost odločitve bo vsekakor pokazal čas. Nič presenetljivega ni, da so si ocene o Gradisovi reorganizaciji tako različne, saj so ocene, ki jih dajejo ljudje, ki so odgovorni za poslovanje v tozidih, praviloma drugačne od ocen, ki se oblikujejo na nivoju delovne organizacije.

»Moje mnenje je, da sestavljeno podjetje v tem trenutku ni optimalna oblika organiziranosti, čeprav je lahko tudi ta oblika, ob izpolnjevanju nekaterih pogojev, učinkovit poslovni sistem. Ob nekonsistentnosti sedanje zakonodaje, naletimo tudi na problem vrednotenja družbene lastnine, to oboje pa sovpada z reševanjem Gradisove organizacijske forme. Zato se odločamo za kompromise, ki bodo učinkovitost Gradisa v sestavljeni obliki dajajo pod vprašaj.

Vedno sem bil prepričan, da bi bilo za Gradis boljše, da bi se v prvi fazi organiziral kot enovito podjetje in bi se potem, ko bi bilo rešeno vprašanje lastnine med posameznimi Gradisovimi deli oziroma družbenimi podjetji, če bi ugotovili, da je takšna oblika neustrezna, odločili za drugo obliko. Bojim se, da se nisimo odločili za optimalno rešitev. Smo eden redkih, če že ne edini poslovni sistem, z izjemo nekdanjih združenj, ki se je iz bivših delovnih organizacij transformiral v sestavljeno podjetje.

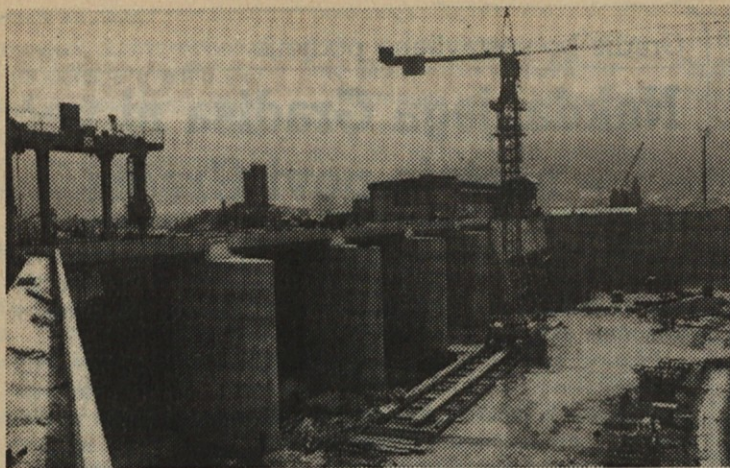
Nič nimam proti avtonomiji in samostojnosti delov podjetja, saj sem si tudi v obliki enovitega podjetja predstavljal, da bi profitni centri, tako smo imenovali tozde, imeli določeno stopnjo samostojnosti. Ker gre za bistvene vsebinske razlike med enovitim in sestavljenim podjetjem, bi bil prehod iz prve v drugo obliko, če bi se v prihodnosti pokazala potreba za tem, bolj enostaven in z manj pretresi kot obratno. Praksa potrjuje, kar je tudi normalnejše, da se podjetja odločajo za prehod iz enovite v sestavljeno obliko organiziranosti, ne poznam pa obratnih primerov.

V pristojnosti komisije za reorganizacijo je, da ponudi dokončen predlog za sestavljeno oziroma združeno podjetje. Vsebinsko smo se na direktorski konferenci opredelili tudi za obliko krovnega podjetja, iz Inženiringa in Delovne skupnosti skupnih služb pa bo ustanovljenih več družb z omejeno odgovornostjo. Končno število teh družb in delavcev, ki bodo v njih delali, pa je v prvi vrsti odvisno od dogovora, za katerega dela in v kakšnem obsegu bodo podjetja zainteresirana da se opravljajo v krovnem podjetju. To sedaj še ni docela jasno in zato tudi ni sestavina prvega predloga pogodbe za ustanovitev krovnega podjetja. To bo ena izmed ključnih nalog bodočega vodstva Gradisa.

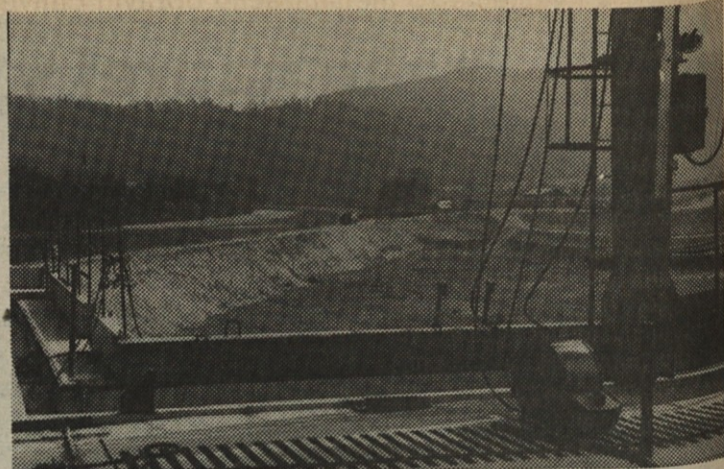
V predlogu je predvideno, da bo Gradis v bodoče imel glavnega direktorja, ki bo imel tri pomočnike za različna področja. Delavski svet delovne organizacije je imenoval komisijo, katere član sem tudi sam, ki naj bi poiskala bodočega glavnega direktorja Gradisa iz vrst uveljavljenih gospodarstvenikov, ki bi bil voljan prevzeti to odgovorno nalogo.

Uspešnost našega početja pa je v določeni meri odvisna od naših odločitev glede bodoče organiziranosti. Vsak tisti, ki bi si naložil tako veliko odgovornost vodenja sistema Gradisa, pa želi, da bi bil sistem organiziran tako, da ga je moč usmerjati in kontrolirati.«

C. P.

Na gradbišču HE Vrhovo od začetka tega meseca ni več običajnega vrveža - dela so ustavljena.

Pogled s pregrade na iztočno korito, ki ga do struge Save deli samo še nekaj metrov širok nasip.

S 1. aprilom je bila Gradisova delovna enota Vrhovo zaradi pomanjkanja denarja prisiljena ustaviti delo

Sava bo neizkoriščena tekla dalje

Najnovejši »raport« z gradbišča v Vrhovem je, žal, naslednji: »Namesto da bi bilo na gradbišču najmanj kakih 100 delavcev, jih je vsega okrog 30. Graditelji smo do pred nekaj tedni še držali tempo, ki bi z vnaprej opravljenimi deli - ne pa tudi plačanimi - omogočal izgotovitev hidroelektrarne v pogodbenem roku (poskusni zagon prvega agregata ob koncu letošnjega leta), zdaj pa ta rok dokončno ne drži več, četudi bi se za nadaljevanje del takoj našel denar.

Z ustavitvijo del in negotovostjo okrog nadaljevanja se je podrl sistem, ki je deloval dve leti«, ugotavlja vodja Gradisovečasne DE Vrhovo **Željko Petrovar**. »Hkrati so razvodeneli vsi naši vloženi napor, da bi gradbeniki dokazali, da smo sposobni v roku zgraditi še tako zahteven objekt. Zdaj se utegne zgoditi, da bo kljub izvrstnim uspehom na začetku HE Vrhovo nov slovenski rekorder v počasnosti gradnje. Ponavljam in poudarjam, izključno zaradi pomanjkanja denarja in nikakor ne po krivdi izvajalcev del.«

Prelistali smo nekaj števil Gradisovega vestnika nazaj in našli nekaj zapisov o gradbišču v Vrhovem, z naslovi: Tempo

zmanjšani (avgust 89). Bo na Vrhovem uveljavljen skrajni ukrep - prenehanje vseh del? (september 1989). V tem letu bi morala biti gradnja končana (januar 1990), zdaj v aprilu pa pišemo o za družbo najdražjem, za izvajalce pa najbolj neprijetnem zapletu, dejanski ustavitvi del.

V najnovejšem, najnujnejšem »režimu«, so ostali na gradbišču samo vzdrževalci kot električar, delavca pri črpalkah, nekaj gradbenih delavcev v pomoč pri zalivanju hidromehanske opreme, skladiščnik, dežurno vodstvo ... Odjavili so večjo betonarno (mala zaenkrat še ostaja), razen čuvajske službe pa dela še skrčena ekipa v menzi, ki poskrbi za obroke hrane za vse, ki

imajo še kaj opraviti na gradbišču (tudi za zunanje).

Na glavnem objektu in v njegovi okolici je bilo stanje pred prekinitvijo takole:

- Prelivna polja so bila (gradbeno) izdelana za predajo.

- V glavnem pogonskem objektu so bila v strojnici vsa obrtniška dela ustavljena, v izvajanju je bilo samo zalivanje hidromehanske opreme za agregat 1 in 2 (prvi predvodilnik je bil že zalit, drugi še ne).

- Zaključevala so se dela na vtočnih vodilih.

- Iztočne rampe so bile narejene do približno dveh tretjin.

- Dokončan je bil cevovod za dovajanje vode na ribje drstišče.

- V izvajanju je bil energetski kanal: zaključevali so gorvodni levi in desni obrežni zid.

- V teku so bila zemeljska dela za dokončno ureditev hmeljišča, v bazenu pa za dokončno oblikovanje natoka.

»Datum nadaljevanja in po-

tem dokončanja projekta bi bilo v tem trenutku nemogoče napovedati«, so nam še povedali na gradbišču. »Investitor slovensko elektrogospodarstvo denarja nima, kot nam je znano, tudi še ni projektov, kaj šele razpisa in denarja za izvedbo zaščite Radeč. Šele takrat bi bilo možno dvigniti gladino Save in izkoristiti njen energetski potencial. Že samo ta dela zahtevajo več mesecev - da ne omenjamo strojne opreme, ki vsa do tega trenutka še ni bila naročena.«

Ob pričetku gradnje HE Vrhovo se je precej govorilo o »projektu stoletja«, gradnji verige sedmih hidroelektrarn v vrsti. Če bi bil denar, bi lahko bile ta čas v gradnji vsaj tri, operšali pa smo že pri prvi - in ta čas edini - novi hidroelektrarni, od katere smo si obetali, da nam bo že proti koncu letošnjega leta poslala svoje prve nove kilovate električne energije v omrežje.

G. B.

Z istega mesta smo naredili tudi posnetek vtočnega korita, kjer so strojniki že opravili grobi izkop.

Posnetek z glavne ceste proti polju, na katerem bo že letos zasajen hmelj. Vidi se tudi oblaganje levega brega s kamnom.

Z manj, a kvalitetnejšo mehanizacijo opraviti čimveč dela

SPO – kako naprej v novi organiziranosti?

Tozd SPO (Strojno prometni obrat) se bo po reorganizaciji in vpisu v sodni register preimenoval v Strojno prometno operativo, pristašek d.o.o. pa pomeni, da gre za družbo z omejeno odgovornostjo. Da bo od tega prišlo, bo treba podpisati pogodbo z ostalimi podjetji Gradisa in ravno pri tem so se stvari začele zapletati. Položaj je še toliko bolj zahteven, ker je SPO zaključil poslovno leto 1989 s pričakovano izgubo 2,9 milijonov konvertibilnih dinarjev, katere pokrivanje pa je vprašljivo, saj je v izgubi kar šest Gradisovih enot.

Stopili smo do najodgovornejšega človeka v SPO, Stanislava Fidlerja, direktorja sedaj še tozda SPO, v bodoče pa družbe SPO, ki je pojasnil stališče SPO do reorganizacije Gradisa, spregovoril je o problematiki s katero se srečujejo pri vsakdanjem delu in o možnosti razvoja in poslovanja v prihodnje.

»Moje stališče in stališče v SPO je znano in od njega ne odstopam(o): Smatramo, da je sedanje vodstvo Gradisa naredilo eno največjih napak, da ni enakovredno pripravilo tudi drugo varianto organiziranosti Gradisa (prva varianta je bila enovito podjetje, druga pa sestavljeno podjetje) in sicer že do prve polovice lanskega leta, tako kot je to bilo večkrat na sejah direktorske konference tudi zahtevano. Zato nismo imeli dovolj kvalitetnih informacij za odločanje o optimalni obliki organiziranosti. Prvi predlog je bil predstavljen v gradivu dolgem več kot 50 strani, drugi predlog pa le na štirih straneh.

Odločili smo se za drugo varianto sestavljenega podjetja, ki jo je potrdil tudi delavski svet delovne organizacije, danes pa ugotavljam, tako kot tudi nekateri drugi direktorji Gradisovih tozdov, da izbrana varianta ni najboljša in da lahko v prihodnje pričakujemo še nekaj sprememb, prisotne pa so tudi ideje o ponovni združitvi v enovito družbeno podjetje.

V tozdu SPO smo na referendumu dali zeleno luč za sestavljeno obliko organiziranosti Gradisa v kateri se SPO organizira kot družba z omejeno odgovornostjo. S tem smo ponovno dokazali, da želimo biti v Gradisu in da ne želimo razbijati enotnosti Gradisa. Nastale pa bodo oziroma se že kažejo prvi znaki velikih težav glede podpisa pogodbe o ustanovitvi koncerna Gradis in pogodbe o ustanovitvi Strojno prometne operative Ljubljana d.o.o.

Glavni problem pri podpisu pogodbe bo vsekakor ugotavljanje premoženja SPO. Predlog delitve premoženja na 30 odstotkov med gradbene tozde, prav toliko v krovno podjetje in 40 odstotkov v SPO, je zelo vprašljiv. Knjigovodski podatki s katerimi razpolagamo kažejo, da je bilo do 31. decembra 1988 v tozd SPO združenih 2,37 odstotkov sredstev, ta odstotek pa se bo do 31. decembra 1989 leta še znižal, prav ta odstotek pa je osnova za vpis v sodni register.

Poleg tega osrednjega in najtežjega problema, jih vidimo še nekaj in sicer: ključ delitve po gradbenih enotah (angažiranost privatnega sektorja, odstotek ustvarjene realizacije posameznih tozdov preko SPO, pokrivanje izgube SPO s strani gradbenih enot, pokrivanje izgub gradbenih enot s strani SPO, pokrivanje izgub v tujini itd.), knjigovodska vrednost, tržna vrednost (starostna struktura avtoparka, težke mehanizacije in SIP-a (drobna gradbena mehanizacija in stroji), namerno odrekanje višjim osebnim dohodkom zaradi poslovne odločitve v SPO, da je treba več sredstev nameniti za obnovo in razvoj avtoparka, težke mehanizacije in SIP-a in ostalih spremljajočih objektov).

Problem vidimo tudi v tem, da so nekateri tozdi, tako kot tudi SPO, določena združevanja, kot so bila za luški promet, pošto, železnice in podobno, odpisali. V SPO smo razočarani ob ugotovitvi, da Gradisovim tozdom ni noben problem odpisati sredstva tujim vlagateljem, neusmiljeno pa jih terjajo v lastni hiši, kljub temu, da so prav gradbeni tozdi, največ koristi imeli od SPO. Zavedati se morajo, da se največji dobiček ni ustvarjal z lopato oziroma z ročnim delom, temveč z brezhibno in kvalitetno mehanizacijo.

Politika SPO v preteklosti, danes in v prihodnje je bila in bo

borba za čim kvalitetnejšo mehanizacijo, za manjše število strojev in mehanizacije in za večjo količino opravljenega dela na časovno enoto, skratka, želimo v doglednem času stopiti v Evropo, kar z današnjo mehanizacijo, ki je stara od 8 do 9 let, v nobenem primeru ne moremo računati.

Izboljšanje položaja vidimo v tržnem gospodarstvu, v zmanjšanju števila vozil v avtoparku, v zmanjšanju težke mehanizacije, predvsem na tistih področjih, kjer je že sedaj privatni sektor močno zastopan, vendar pa bo treba preko Splošnega združenja gradbeništva in IGM, Gospodarske zbornice in v prvi vrsti v bodoči organiziranosti v samem Gradisu, doseči pravilno vrednost uslug mehanizacije na uro in na kubični meter.

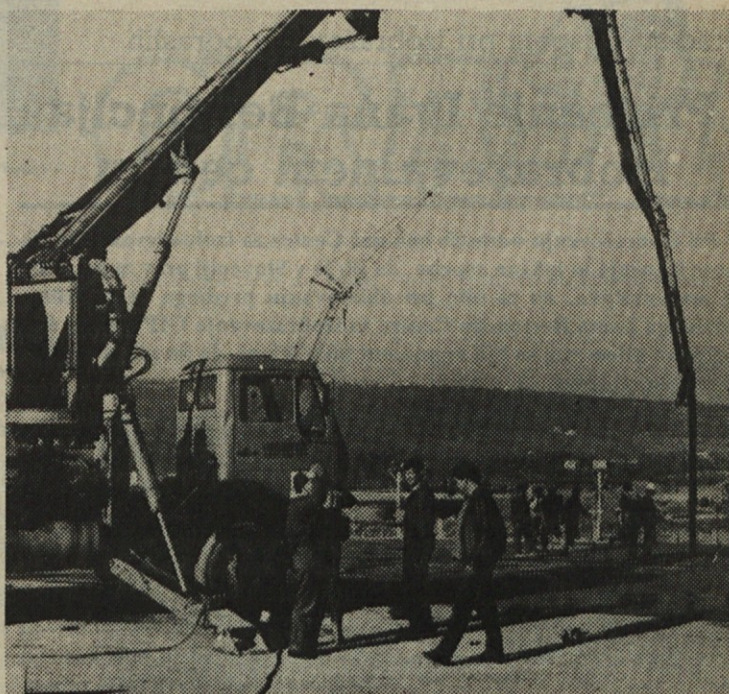
Primerjava med SPO in privatnim sektorjem kaže, da se slednji neupravičeno bogati na račun družbenega sektorja. To utemeljujem z dejstvom, da se del sredstev prelije iz družbene sfere v privatno že ob nakupu največkrat rabljenega stroja, ki ga privatnik kupi od podjetja po ugodni ceni, omogočen mu je cenejši nakup rezervnih delov v Avstriji, Italiji itd. tudi do 40 odstotkov, za pridobivanje dela privatnik vlaga neprimerno

manjša sredstva kot družbeno podjetje, nič ne vlaga v razvoj in nudi zgolj kapital, to je osnovno sredstvo in običajno svoje znanje, ki je v večini primerov na veliko nižji ravni kot v družbenem sektorju.

Bodoča organiziranost Gradisa zahteva tudi od SPO d.o.o. tržni način gospodarjenja. Ob tem moram poudariti, da se je SPO tržno obnašal že nekaj zadnjih let in zato ta prehod ne bo težak. Zaradi tega je toliko bolj upravičeno, da SPO dobi v okviru Gradisa mesto, ki mu dejansko pripada, da ne bo več samo servis gradbenih enot, temveč da bo njihov enakovreden partner. To pa oblika organiziranosti kot d.o.o. ne omogoča, temveč bi tudi SPO moral biti organiziran kot družbeno podjetje s polno odgovornostjo, saj v celoti opravlja proizvodno dejavnost.

Upam, da bomo vse probleme tehtno preštudirali, predvsem z gospodarskega stališča in da bomo poiskali optimalno rešitev za organiziranost tako Gradisa, kot tudi SPO v njem, ki bo v zadovoljstvo vseh in v funkciji ustvarjanja čim boljših poslovnih rezultatov,« je na koncu dodal direktor **Stanislav Fidler**.

C. P.

Brez sodobne mehanizacije in gradbenih strojev si več ne moremo predstavljati današnjega gradbeništva. Posodobitev avtoparka in gradbene mehanizacije bo nujna tudi v Strojno prometni operativi.

Na gradbišču mariborske bolnišnice nezadovoljni s plačo

Bomo socialni problemi?

Delavci na gradbišču nove porodnišnice v Mariboru so sicer zagotavljali, da ne štrajkajo, ampak hočejo samo sestanek z vodstvom firme. Kakorkoli že to imenujemo, dejstvo je, da je začelo vreti že na dan izplačila osebne dohodke za mesec februar, višek pa je dosegel naslednji dan. Štrajk ali sestanek, za pojasnjevanje nekaterih sicer znanih zadev pa je bilo porabljeno kar nekaj časa.

Po razgovoru z vodstvom gradbišča, vodjem operative **Vladom Čačem** ter pomočnikom direktorja za splošne in kadrovske zadeve **Jožetom Groblerjem** so se nekaj po deseti uri le vrnili na delo. Pa pojdimo po vrsti.

Med tistimi, ki so bili pripravljeni tudi nam javno kaj povedati sta bila tudi **Milenko Mladženo-
vić** in **Emsud Kajtak**. Slednji je dejal: »Evo, pogledjte! Sem KV zidar. Ta mesec sem imel 160 delovnih ur. Za gospodarjenje sem dobil 13,7 odstotkov. Evo, pogledjte vse skupaj sem zaslužil 3.135 dinarjev. Kako da živim? Evo vidiš te žulje. Ne lažem, žulji ne lažejo. Veter piha devetdeset na uro, posodo z betonom in mene nosi sem ter tja. Da je to vsaj kakšna plača. Da bi vsaj lahko preživel mene in družino. Imam tri otroke. Sedaj bom socialni problem...«

Toliko o tem Emsud Kajtak, čeprav so približno enake zgodbe prihajale tudi iz ust drugih delavcev.

In kaj pravi na to **Jože Grobler**, pomočnik direktorja za splošne in kadrovske zadeve v tozdu: »Uvodoma smo se dogovorili, da je ta sestanek nekaj zbor delavcev na katerem smo, vsaj tako upam, razčistili nekatere zadeve. Dejstvo je, da je ne samo v Jugoslaviji, ampak tudi v Mariboru gradbenikov preveč. Zaradi tega smo zašli v velike težave in preživeli bodo pač žal samo tisti, ki se bodo v tem trenutku znali dobro organizirati.

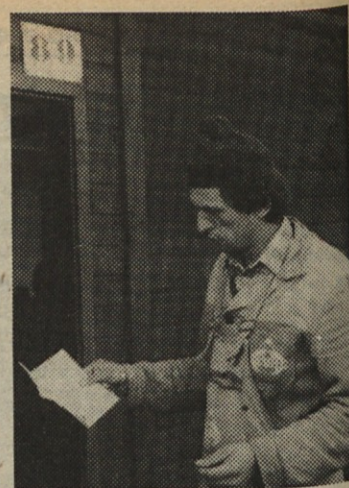
Dejstvo pa je, da je ta mesec imel 24 ur manj kot prejšnji. To pa se, kljub destvu, da smo točko dvignili, seveda pozna pri višini osebne dohodke. Delimo pač lahko samo tisto kolikor smo ustvarili. Glede viška gradbenikov ne strašim, povem samo resnico s katero se ta čas srečujemo. Če tega ne bi povedal, bi lahko očitali, da prikrivam informacijo.

In kaj sem jim na kraju obljubil? Obljubiti jim nisem mogel nič. Masa, ki jo imamo na razpo-

lago za osebne dohodke je žal omejena. Deli se pač na vse zaposlene. Treba bo dosledno izvajati vse oblike nagrajevanja. Tista lažna solidarnost bo morala pač stran. Le tako bodo boljši delavci lahko zaslužili nekoliko več. Slaba tolažba je, če se tolažimo, da je v drugih firmah še slabše. Sami moramo narediti vse, da v teh kriznih časih preživimo. Reši nas lahko le delo in to opravljeno delo, ne pa nekakšne obljube in tolažba, da bo že bolje.«

Kakorkoli pač imenujemo take »pogovore« ali izsiljeni sestanek, zbor delavcev ali celo štraj, resnica je samo ena. Z odejo se lahko samo toliko pokrijemo, kolikor je dolga. Izplačamo lahko tak osebni dohodek kakršnega ustvarimo. S tem se bo potrebno sprijazniti. Naj ne bo to kot grožnja, toda v Mariboru, pa ne samo tu, je v stečaju že veliko firm, veliko delavcev je brez dela. Pri Gradisu, tako zagotavlja vodstvo tozda, bodo storili vse, da bomo preživeli to krizo. Dela v gradbeništvu je zelo malo, še manj denarja za gradnjo. Kako naj bodo potem večji osebni dohodki?

Še eno lepoto napako ima ta sestavek, preden bi se kdo komu zasmilil. Delavci, ki stanujejo v

Emsud Kajtak kaže plačilno kvarto za prejšnji mesec. Kot KV zidar je za 160 ur dobil 3.135 dinarjev. Je razburjenje opravčeno?

samskem domu (ti pa so v večini na tem gradbišču) imajo zajtrk, kosilo in stanovanje v domu zastoj. Res, da se ta oblika nadomestila imenuje terenski dodatek. Na koncu koncev pa je tudi to denar. In ne majhen. Če še ta znesek pripišemo k plači, pa je ta znatno višja. Mimogrede, osebno bi bil zelo zadovoljen, če bi meni te stroške poravala firma, pa jih naj imenuje kakor hoče.

Sicer pa se v tozdu pripravlja predlog, po katerem bodo del stroškov za hrano in stanarino morali v bodoče prispevati vsi delavci, ki se hranijo in spijo v samskem domu.

F. Š

Gradisovi uspehi pri izobraževanju odraslih

Priznanje Ivana Bertoncija izobraževalnem centru

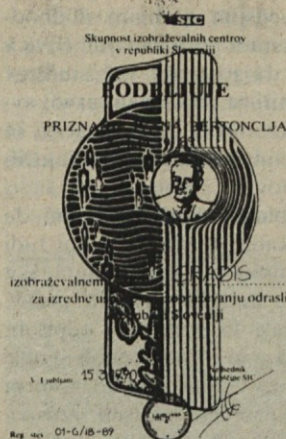
Pri izobraževanju odraslih ima naš Center za izobraževanje že 30-letne izkušnje in takšne uspehe, da jih je v Sloveniji prav malo. Zato ni presenetljivo, da ni bilo pri oblikovanju predloga za podelitev priznanja **Ivana Bertoncija** Centru za izobraževanje GIP Gradis anikakršnih dilem, saj so bili argumenti tako tehtni, da jih nikakor ni bilo moč spregledati.

Vemo, da smo v širši družbi sicer deklarirali izobraževanje odraslih kot enakovredno sestavino izobraževalnega sistema, praksa pa je šla pogosto drugo pot. To smo v Gradisu ugotovili dovolj zgodaj in izoblikovali lastni izobraževalni center, ki je sledil načelu zanašanja na lastne sile.

Kadrovska zasedenost, programska usmeritev in ustvarjalnost delavcev Centra za izobra-

ževanje Gradis se ni zadovoljila le z uspehi znotraj podjetja, temveč so izobraževalci Gradisa pomembno vplivali na organiziranost in razvoj izobraževanja v slovenskem gradbeništvu nasploh. To je pripeljalo do ustanovitve Izobraževalne skupnosti za gradbeništvo, ki je bilo kasneje inspirator ustanavljanja posebnih izobraževalnih skupnosti.

Pri tem je treba poudariti dejstvo, da je strokovno izpo-

polnjevanje v gradbeništvu v resnici temeljilo na problemih in potrebah neposredne prakse in da se je gradbeništvo Slovenije, pri čemer je odigral Gradisov izobraževalni center pomembno vlogo, samoorganiziralo predvsem zato, ker smo v naši družbi imeli mačehovski odnos do stro-

kovnega izobraževanja, v katerem je bilo še posebno zapostavljeno prav izobraževanje delavcev v gradbeništvu.

Nujnost povezovanja izobraževalcev, ki imajo pogosto indentične probleme, kljub različnosti strok v katerih delajo, je izobraževalce Gradisa pripeljalo na idejo, da bi skupaj z drugimi izobraževalci ustanovili združenje izobraževalnih centrov, ki se je kasneje preoblikoval v sedanjo Skupnost izobraževalnih centrov Slovenije.

S svojim aktivnim delom v Skupnosti izobraževalnih centrov Slovenije in s svojo odprtostjo je prispeval Center za izobraževanje Gradisa pomemben delež k razvoju izobraževanja odraslih v Sloveniji in zato mu je bilo tudi podeljeno zaslužen priznanje Ivana Bertoncija.

C. P.

Upravno poslopje za hrastniško Tovarno kemičnih izdelkov

Adaptacija Šoperjeve hiše

Vsako staro poslopje ne dočaka usode, kot so jo načrtovalci prostora, investitor Tovarna kemičnih izdelkov iz Hrastnika, projektantje gradisovega ljubljanskega Biroja za projektiranje in potem še izvajalci, gradisovi Celjani, namenili Šoperjevi hiši – veliki stavbi, ki jo je dal pred mnogimi leti postaviti nekdanji trgovec med železniško progo na eni strani in cesto ter reko Savo na drugi, nedaleč od Hrastnika v smeri proti Zidanemu mostu.

Stavba bo, po prenovi, živela »drugo mladost« – vanjo se bo preselila uprava hrastniške TKI, katerih nekdanje upravne prostore bodo, po preselitvi, porušili zaradi načrtovane nove naložbe v obrat Elektrolize v kompleksu tovarne.

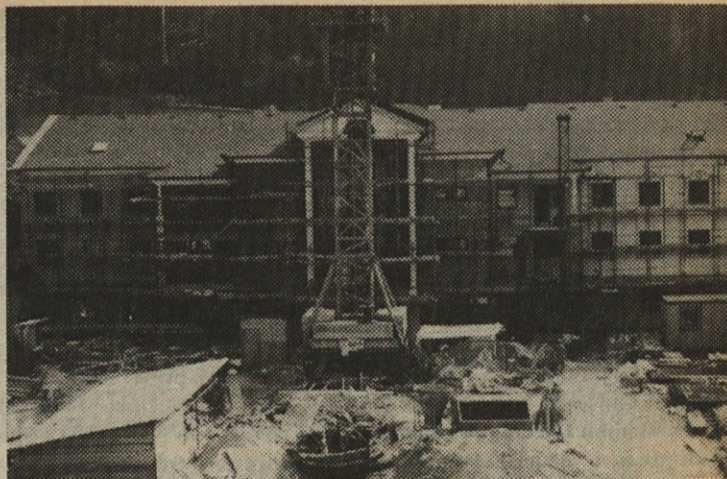
Pisali smo že, da so zidovje, ki je debelo okrog 70 centimetrov, prerezali in vstavili horizontalno izolacijo; stolkli so star omet, izbili instalacije in vgradili nove; zamenjali so kompletno stavbno pohištvo in ostrešje (oboje so naredili v LIO v Škofji Loki); namesto nekdanj lesenih stropov in podov so med nadstropji naredili betonske plošče, z ozirom na zahteve naročnika pa tudi novo razporeditev prostorov, novo stopnišče, mansardo...

Z zunanje strani, pride okrog

oken in vrat še fasadno okrasje, na fasado zaključni sloj, na spodnjem delu s kamnom obložen »cokel«, v notranjosti belež in tlaki, nato pa še zunanja ureditev, ki vključuje tudi sanacijo podpornega zidu ob cesti.

Okvirni rok za dokončanje del je 15. junij – in potem? »V neposredni bližini je manjši objekt, prav tako potreben obnove – s trgovinico,« so nam odgovorili na gradbišču. »Upamo, da bomo obnovo lahko nadaljevali. Sicer pa nas čaka večje delo za investitorje TE Trbovlje, depozit energijskega premoga Laka, občasno pa tudi manjša dela, predvsem vzdrževalna, razen za TE Trbovlje tudi za TKI, Steklarno in še koga.«

G. B.

Novozgrajeni trakt doma v Impoljci, ob katerem bodo v drugi fazi zgradili še novo (nadomestno) levo krilo, kasneje pa še desno.

Dom upokojencev in oskrbovancev Impoljca pri Sevnici

Prva faza gre h koncu

V tem mesecu bodo celjski gradisovci v Impoljci pri Sevnici dokončali prvo fazo novogradnje – nov trakt doma upokojencev in oskrbovancev, katerega gradnjo so pričeli lani poleti.

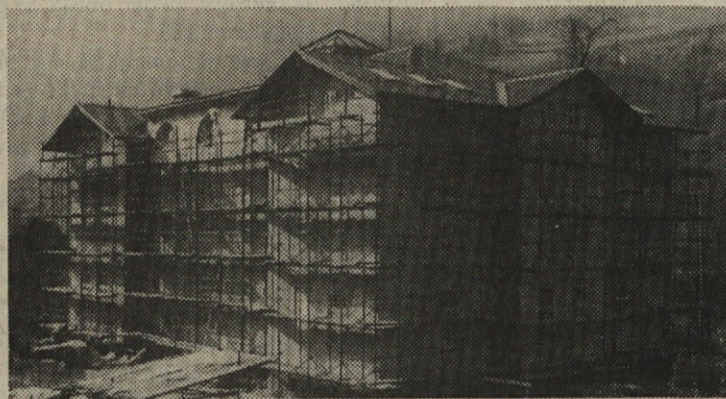
Novi trakt s tlorisnimi izmerami 48,5 krat 18 metrov ima klet, pritličje in nadstropje, na obeh straneh pa sta predvidena pravokotna priključka za novi krili levo in desno, ki naj bi jih po zagotovilih investitorja kontinuirano gradili v drugi in potem še v tretji fazi.

Slika kaže stanje objekta pred približno tremi tedni, ko so v notranjosti dokončevali kerami-

čarska, tlakarska, plesarska in instalacijska dela, zastekljevali stopnišče, zunaj dokončevali Demit fasado ter del čelne stene oblagali s fasadno opeko.

Nastanitvene zmogljivosti doma so približno 250 oskrbovancev, ki bodo skupaj z zaposlenimi v domu z novimi prostori, ki bodo omogočali boljše pogoje in višji standard, prav gotovo zelo zadovoljni.

G. B.

Šoperjeva hiša (tloris 28 krat 17 metrov) pri Hrastniku, ki jo prenavlja Celjani. Obnova bo končana junija.

GRADIS⁴⁵

Stanovanjski blok v Titovem Velenju

Do konca leta 54 stanovanj

Naši Celjani tudi letos nadaljujejo s stanovanjsko gradnjo v Titovem Velenju. Gradijo stanovanjski blok B-2 v katerem bo 54 stanovanj, predvideni konec del pa je decembra letos.

Stanovanjski blok B-2 gradijo ob pred časom zgrajenem objektu B-1, oba pa sta v neposredni bližini našega samskega doma. Gre za nižji objekt, ki je podkleten in bo imel pritličje in dve etaži, zato bo tudi imel celo šest vhodov.

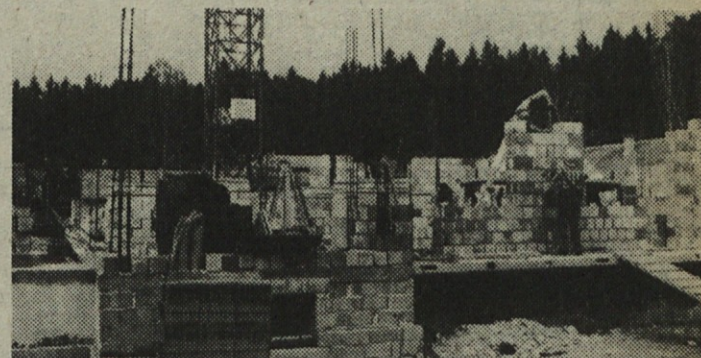
Stanovanja, ki bodo eno, dvo in trosobna, gradijo za REK Velenje. Graditi so pričeli 15. januarja letos, konec leta pa bo stanovanjski blok zgrajen in predan investitorju.

Vodja sektorja je Venčeslav Ojsteršek, obračunski tehnik je Milan Štimulah, delovodja pa Zahid Numanović.

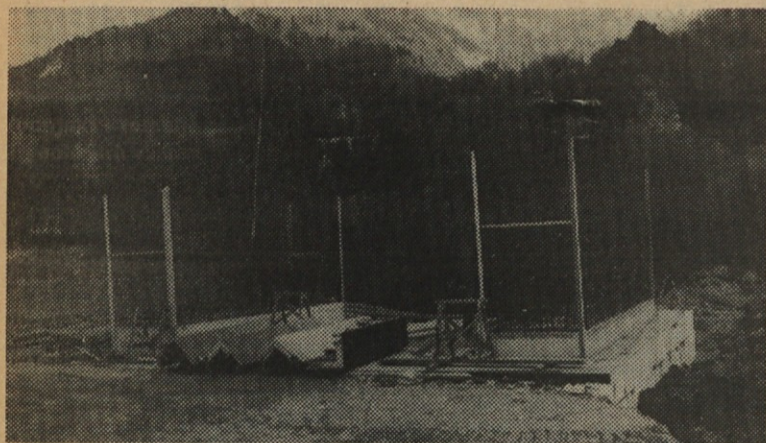
Na gradbišču v sedanji fazi gradnje dela 25 delavcev, ko pa bo

do gradbena dela na višku, se bo njihovo število povečalo na 40 ali še kaj več.

C. P.

Gradnja stanovanjskega bloka v Titovem Velenju poteka na klasičen način, zidajo ga z opečnimi kvadri, modularci.

Zaščitena in že delno zasuta »blazina« temelja za sredinski par stebrov je pogoltnila okrog 750 kubičnih metrov betona.

Pogled od vznožja stebrov (visoka bosta po 52 metrov) proti robu police, s katere bo prišla avtocesta iz smeri Blejske Dobrave.

Viadukt Moste bo lep objekt, nov dokaz specializiranosti in usposobljenosti Gradisa

Projekt viadukt Moste se uresničuje

Eno izmed novih »oken v svet«, o katerih v zadnjem času toliko bremo in slišimo, bo Karavanški predor, skozenj pa naj bi se vozili po sodobni prometni žili, ki tudi na odseku od Hrušice proti Vrbi že dobiva vse bolj razpoznavne oblike avtoceste.

Dva izmed zelo zahtevnih objektov na trasi – viadukt, ki je hkrati tudi most, ki se izteče v drug objekt, v galerijo oziroma pokriti vkop pod naseljem Moste – so kot specialisti za tovrstne

gradnje pridobili gradisovi Nizkogradjanci.

Več manjših objektov na trasi gradi tudi GOL. Vendar, tokrat opisujemo predvsem to, kar je novega v zvezi z gradnjo viadukta.

Gradbišče v Mostah smo ponovno obiskali v zadnjih dneh marca in videli, da se je stanje od zadnjega obiska precej spremenilo. Naselje so dokončali in uredili, na gradbišču pa je okrog 80 delavcev.

Brežino za stebel št. 2 so strojniki medtem dokončali; v spodnjem delu so jo utrdili s torkret betonom. Zaščito jim je – v bistvu je šlo za prikaz zmogljivosti najnovejših strojev – izdelala firma Schwing iz ZRN.

Pod brežino so, podobno kot za sredinski par stebrov, izkopal in zabetonirali nove štiri »vodnjake« s premerom odprtin po pet metrov, prek katerih pride votla, štiri metre debela blazina iz izmerami 14 krat 16 metrov. Pri sredinskem paru stebrov so v blazino vgradili okrog 750 prostorninskih metrov betona – in tudi pri tem paru ga bodo enako količino.

Pri sredinskem paru je iz temelja molela armatura kot nastavek za stebre, nedaleč proč pa je skupina sestavljala v Avstriji kupljen

nov Doha drsni opaž. Na gradbišču so nam povedali, da se bo betonaža začela v prvih dneh aprila, betonirali pa bodo po dva stebra (par) skupaj in to kontinuirano do višine 52 metrov, kar pomeni dvig opaža vsaka dva dneva za štiri metre.

Naredili so tudi že izkop do projektirane kote za temelj za obrežni opornik; na dan obiska so ga tudi zabetonirali.

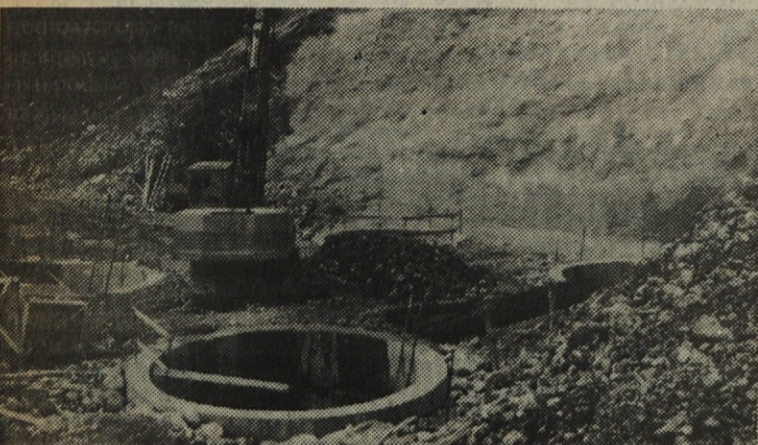
Cesta do temelja št. 4 je bila še v delu, začasni most, ki ga bodo po končani gradnji za seboj spravili, pa je že stal. Za zavarovanje tega para stebrov pred zdrsom brežine bodo tod zgradili poseben, s 26 sidri varovan podporni zid, ki bo imel obliko snežnega pluga.

Zanimivosti, ki jih ne vidiš prav pogosto, je na gradbišču v Mostah še precej (vzporedno tečejo tudi pripravljala dela za galerijo, v gradnji so še drugi objekti, tudi trasa ceste se je približala), mi pa najjavljamo članek tudi za prihodnjo številko.

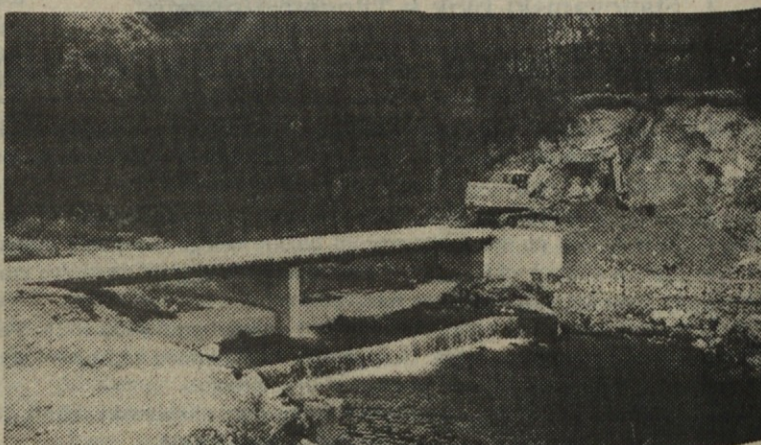
G. B.

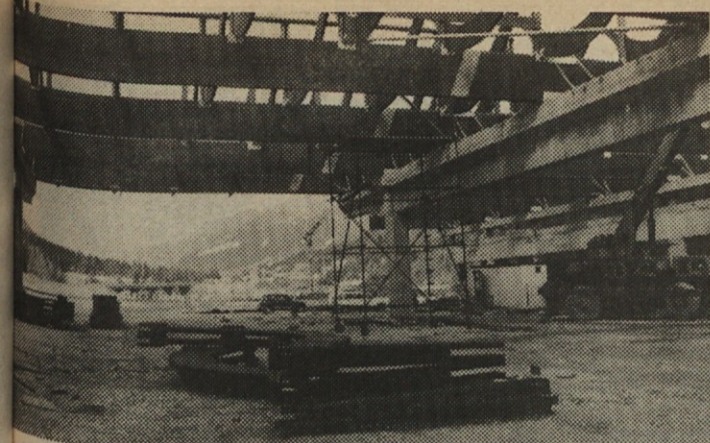
Za ta objekt so Nizkogradjanci v Avstriji kupili nov drsni opaž Doha. Po sestavitvi, so začeli s kontinuirano betonažo – v paru.

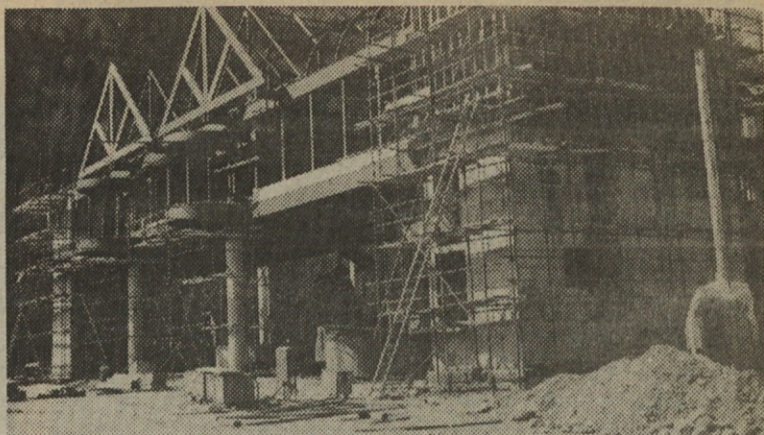
Vodnjaki – temelji za par stebrov št. 2. Imajo premer po 5 metrov, zaradi geoloških razmer pa jih bodo dodatno poglobili še za 6 m.

Da bi lahko začeli gradnjo temeljev za par stebrov št. 4, je bilo treba zgraditi začasni most in dovozno cesto.

avstrijskem mejnem objektu montirana lepljena lesena konstrukcija
prikazuje razsežnost bodočega nadstreška.

Bodoča carin prosta Kompasova prodajalna (duty free shop). Stavba bo iz betona, jekla in stekla, prodajna površina bo nad cesto.

mednarodno pogodbo vezana gradnja mejnih objektov na platoju pred vstopom v Karavanški predor

Za prehod meje nujni objekti za obe državi

Nov mednarodni mejni prehod v gradnji, za katerega gradi Gradis ju-
goslovanski izstopni in avstrijski vstopni del na naši strani Karavank
pri vstopu v Karavanški predor pri Hrušici, Avstrijci pa njihov iz-
stopni in tudi naš vstopni del na svoji strani Karavank pri Podrožci - to
pomeni, da bodo potniki vse formalnosti opravili predno bodo zapeljali
predor, na drugi strani pa se jim niti ne bo treba ustavljati - bomo
potniki dočakali prihodnje poletje.

Okoli za gradbince, ki morajo
objekte zgraditi (gradbeno dokon-
čati, morda postoriti še to in ono,
pa jih predati, da jih opre-
mimo vsem potrebnim, da bi v njih
začeli opravljati vse tisto za-
česar so bili zgrajeni) je leto
krajši.

Kakšno je bilo stanje na na-
gradbišču konec meseca mar-

avstrijski mejno kontrolni
objekt so bila v teku gradbena in
inštalacijska dela v no-
vosti (dve kletni etaži, pritličje
nadstrešek), z zunanjo fasado
se malo počakali, so poveda-
le vidna in impresivna kon-
strukcija strehe, okrog katere se
Gorenjcev, kot ponavadi,
je, je obarvana zeleno, vrsta

kritine bo Repanol. Nadstrešek
bo pokrival približno 90 krat 75 me-
trov površine.

Jugoslovanski mejno kontrolni
objekt ima pod pritličjem eno sa-
mo kletno etažo, je pa v enaki
gradbeni fazi del kot avstrijski. Za
naš nadstrešek je bil v izdelavi
zadnji izmed šestih vzdolžnih 40
metrov dolgih armiranobetonskih
nosilcev, montaža konstrukcije za
nadstrešek pa se bo začela, ko se
bo končala na avstrijskem objek-
tu.

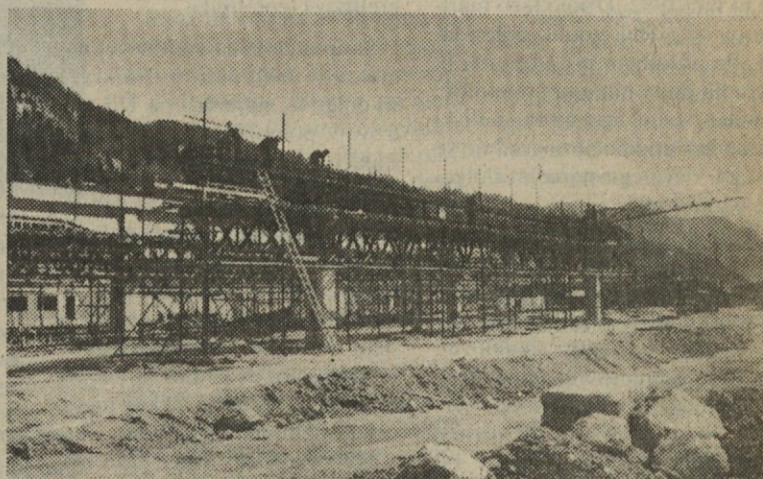
Na platoju smo, ne da bi prej
vedeli zanj, uzrli še eno Gradisovo
gradbišče, o katerem še nismo nič
pisali - Vzdrževalno bazo. Gre za
sklop objektov in sicer obrato-
vodstvo, velike garaže, male gara-

že, skladišče posipa, skladišče go-
riv in maziv, črpalko za gorivo,
nakladalno rampo, parkirni pro-
stor ... Pričetek teh del je bil šele
12. marca, rok pa je enak kot za
prej našete objekte.

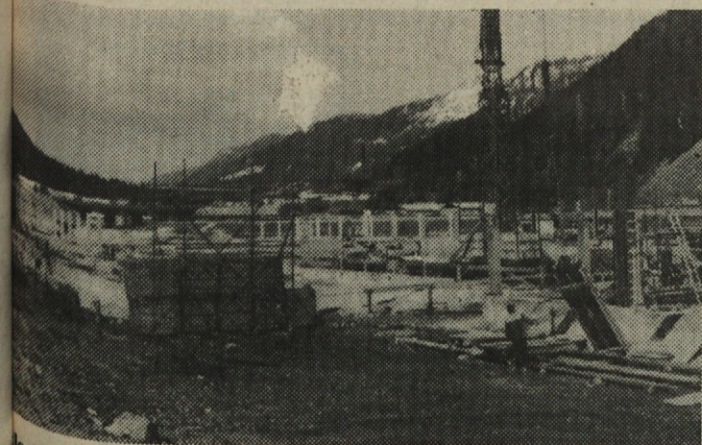
Vidno napredujejo tudi oba
Kompasova objekta.

Zima, ki je na prehodu v pom-
lad samo za kak dan-dva pobelila
dolino, je bila prizanesljiva. Tudi
mokrote, ki povzročajo blato, so že
siti. Želijo si (in želimo jim) lepo
vreme, da bodo lahko prevzeta
dela dokončali v roku.

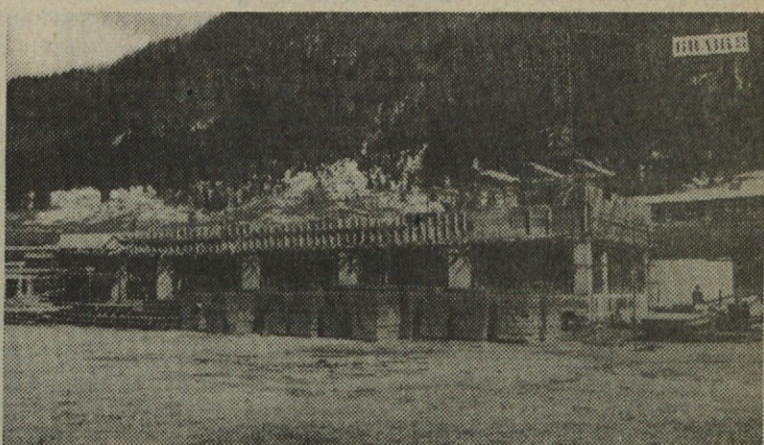
G. B.

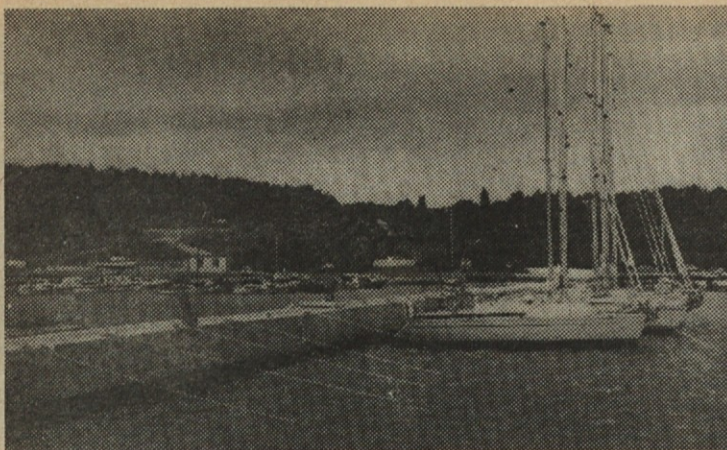
Železokrivci pri postavljanju armature za zadnji vzdolžni, 40 metrov
dolg AB nosilec nadstreška pri naši carini.

popu vzdrževalne baze bo več objektov, posebnost pa je izredno
rok - vsega štiri mesece in pol.

Gostinsko trgovski objekt Kompas. Da so lahko zabetonirali ploščo, so
morali z opaža najprej odkidati kakih 15 cm snega.

Štirje pomoli v Verudi so že dokončani in jadrnice so že privezane.

Še ena pridobitev navičnega turizma

Marina Veruda v Pulju

Navični turizem je tisti del naše turistične ponudbe od katerega si obojamo vse več deviznega priliva. Zato je tudi gradnja marin, seveda, nujno potrebna. Prav to pa je ena izmed specializacij našega tozda GE Koper, ki je zgradil že celo vrsto marin na slovenski in istrski obali, sedaj pa gradi mini marino v Kopru in drugo fazo marine Veruda v Pulju. Obe gradnji sta že pri koncu.

Kot je znano so delavci tozda GE Koper zgradili tudi prve štiri pomole za marino v Verudi, bilo je to leta 1982. Drugo fazo marine pa so pričeli graditi poleti lani. Po prvotnem projektu naj bi zgradili dodatnih osem pomolov, vendar se je investitor, puljski Tehnomont odločil za gradnjo še enega, devetega pomola, dolgega 62 metrov.

Pomoli, ob katere bodo lahko privezali 340 plovil, so fiksni, narejeni iz prostoležečih armirano-betonskih gred dolgih 20 metrov in visokih 1,2 metra. Izdelovali so jih v Štinjanskem zalivu, ki je 6 kilometrov oddaljen od Verude. Na gradbišče so jih vozili s posebnim plovilom, ker je bil prevoz tako velikih nosilcev po kopnem nemogoč.

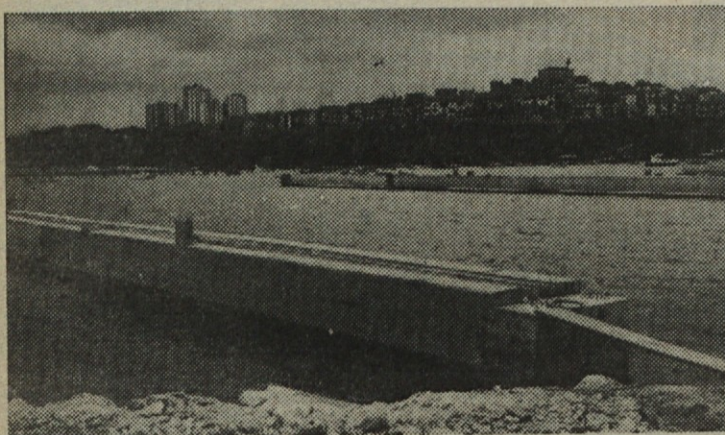
Nosilci ležijo na uvrtnih Benotto pilotih, ki segajo v globino do 20 metrov. Izvajala jih je zagrebška Geotehnika.

Skupna dolžina vseh devet pomolov je 640 metrov. Najkrajši so dolgi 41, najdaljši pa 123 metrov. V pomolih je napeljana instalacija za vodo in elektriko.

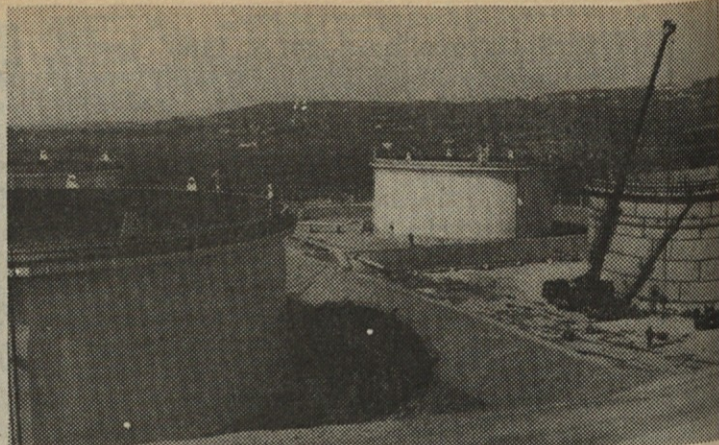
Prvi štirje pomoli so že zgrajeni, preostalih pet pa bo končanih do konca tega meseca. Gradnja se je zavlekla, ker investitor nikoli ni imel toliko sredstev, da bi delo normalno potekalo. Zgodilo se je celo, da je bilo zaradi pomanjkanja denarja nekaj mesecev popolnoma ustavljeno.

Kakorkoli že, druga faza marine v Verudi bo v kratkem končana.

C. P.

Še nekaj manjših del je preostalo za opraviti in druga faza gradnje marine v Verudi bo končana. Predvidoma bo to konec tega meseca.

Trije rezervoarji, pripravljeni za tehnični pregled, in četrti, ki ga še varijo. Dobro vidni so tudi lovilni bazeni.

Rezervoarji za koprski Istrabenz v Serminu pri Kopru

Trije od petih so gotovi

Gradisovi Koprčani so pogodbo o gradnji petih rezervoarjev za gorivo v Serminu za Istrabenz iz Kopra, sklenili že leta 1988. Do začetka tega meseca so končali prvo fazo, to je tri od skupno petih rezervoarjev, ki jih gradijo po sistemu »ključ v roke«, ves kompleks pa naj bi bil dokončan do letošnjega polletja.

Z ozirom na lokacijo in na teren ob robu hriba ter njegovo nosilnost, so morali uporabiti kar tri načine temeljenja. Za dva manjša rezervoarja s premerom po 30 metrov in s po sedem tisoč kubikov prostornine, so vgradili okrog 7.000 metrov peščenih kolov; dva večja rezervoarja, s premerom po 40 metrov in s prostornino po trinajst tisoč kubičnih metrov, so podprli z Benotto piloti premera enega metra; za peti rezervoar, ki ima prav tako premer 40 metrov in bo šlo vanj trinajst tisoč ton derivatov, so za podporo zabili do 12 metrov globoko Gradisove PAB kole. Na temelje je prišel »prstan« s ploščo, nad katero so potem monterji postavili nadgradnjo.

Okrog rezervoarjev je bilo treba narediti lovilne bazene, vmesne prekate, temelje za ce-

vovode, črpališča, meteorno kanalizacijo, cestne propuste in okrog 700 metrov požarne ceste. precejšnja postavka pa je bila tudi ograja okrog kompleksa.

Dela ves čas tečejo v soddvisnosti z monterji, ki so za cevovode, rezervoarje in ostalo opremo iz Hidromontaže. Djure Djakovića in Mont montaže iz Zagreba.

Za prve dni aprila napovedan tehnični pregled je bržkone že mimo, ureditvena dela, med katerimi je dodatnih, glede na prvotno pogodbo kar precej, pa se nadaljujejo.

Med slednjimi - urejanje okolja - bo nedvomno zanimivo »biotorkretiranje«, to je poseben način strojne zatratitve s špricanjem, ki ga pri nas bolj redko uporabljamo.

G. B.

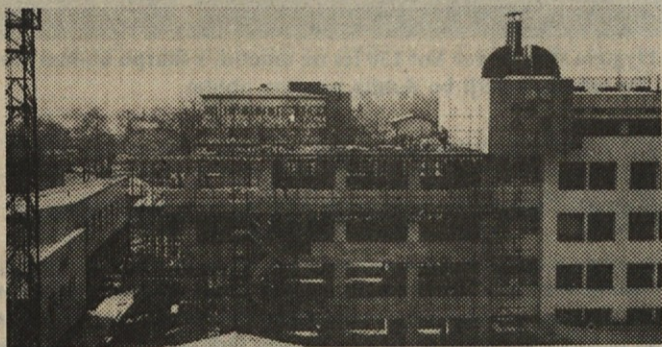
Del požarne ceste v gradnji. Pod njo vidimo podstavek za peti rezervoar. Skupna zmogljivost »skladišča« bo okrog 50 do 60.000 ton goriva.

Prizidek k Inštitutu Jožef Stefan

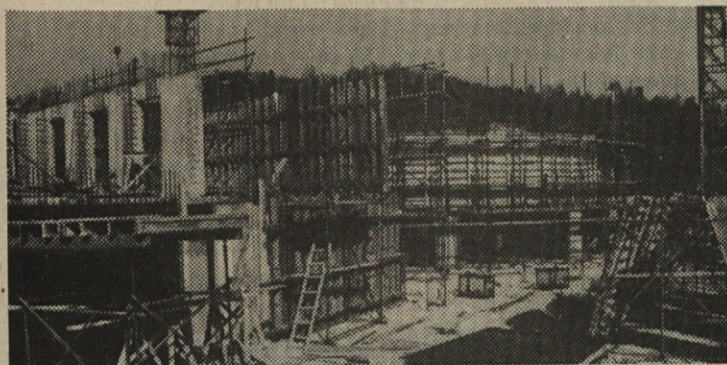
Ulovili plan

Golovci – pardon, delavci gradisovega GP Ljubljana – so trakt »B« kot prizidek k stavbi IJS v Ljubljani pričeli graditi decembra lani, ta mesec pa so nadoknadili skoraj za mesec in pol zamaknjen začetek del in ulovili plan.

Zadnja plošča konstrukcije iz litega betona bo usločena. Pričela so se tudi že zidarska dela v notranjosti. G. B.

Na IJS delajo v podaljšani izmeni, materiale vgrajujejo sproti.

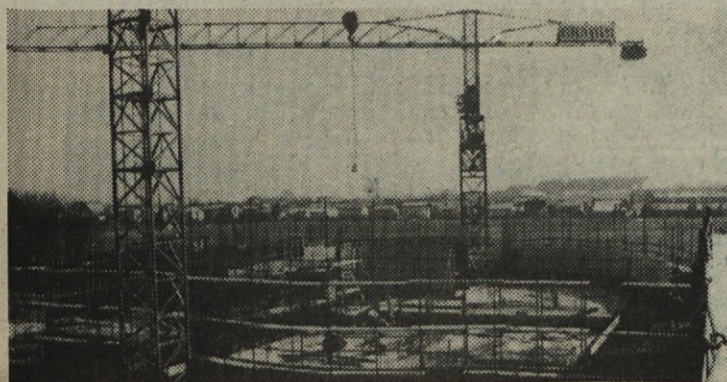
Dokaz, zakaj smo v prejšnji številki gradbišče Biološkega središča poimenovali kar »mravljšče«

Biološko središče ob Večni poti v Ljubljani

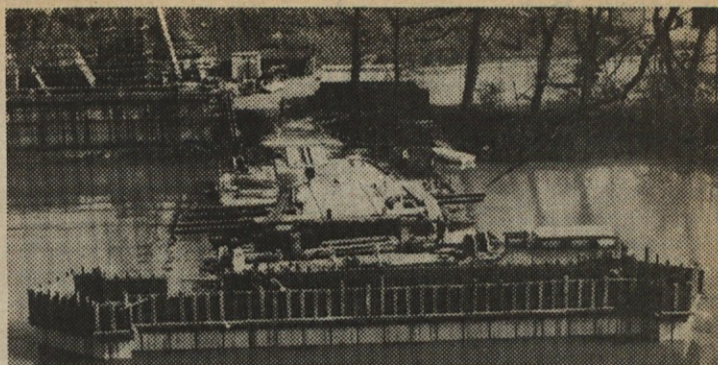
Hitra rast kvišku

O napredovanju del na posameznih objektih nam fotografije pogosto povedo več kot pa suhoparni zapisi.

Sliki z gradbišča ob Večni poti v Ljubljani sta tak primer, ki pravzaprav ne potrebuje komentarja – ponovili bomo samo to, da je bilo gradbeno dovoljenje za dvig nad že prej narejene temelje pridobljeno sredi letošnjega februarja. G. B.

Pogled z gradbenega odra v notranjost stavbe v gradnji.

Ponton s katerega opravijo vsa dela na vodi. Sredinski podpornik je pripravljen za betoniranje. Visok bo 13 metrov.

Čez Krko v Novem mestu

Nov most še letos

Razbremenitev novomeškega središča in preusmeritev prometnih tokov, predvsem avtobusov, do nove mestne avtobusne postaje, ki je bila pred kratkim zgrajena, je narekovala gradnjo novega mostu čez Krko, ki bo zgrajena ob starem železnem mostu namenjenem železniškemu prometu. Delo je bilo zaupano Gradisu.

Projekte so naredili v mari-borskem Biroju za projektiranje, vsa dela na spodnji konstrukciji bo opravila Gradbena operativna Ljubljana, horizontalne nosilce bodo izdelali in montirali Nizkograjčani, s stroji in prevozi pa sodeluje tudi SPO. Priključke na most izvaja Pionir.

Most bo stal na 38 Benotto pilotov, ki jih je uvrstil Geološki zavod Ljubljana. Bilo je uvrstanih 134 metrov pilotov premera 1,5 metra in 199 metrov pilotov premera 1,25 metra. Na teh pilotih je bilo zabetoniranih deset podpor, pet je stebrov, pet pa stenskih opornikov. Most bo imel devet polj in sicer sedem polj po 12,5 metra, dva največja, nad Krko, pa bosta dolga po 50 metrov.

»Skupna dolžina mostu bo 183 metrov, njegova širina pa bo 18,10 metra«, je dejal vodja gradbišča **Drago Pangerc** in dodal: »Vozišče za motorni promet bo široko deset metrov, vsak vozni pas po pet metrov in bo z betonsko ograjo ločeno od kolesarske steze in pločnika za pešce na vsaki strani mostu.

Arhitekturo za most je delal **Peter Gabrijelčič**, ki je predvidel po tri razgledne ploščadi na vsaki strani mostu. S tem bo gradnja nekoliko zahtevnejša in seveda tudi dražja, bo pa most zato arhitekturno dosti bolj dovršen in lepši na pogled.

Zaradi tega, ker je leva obala Krke precej višja od desne, kljub temu da bo izvršena dodatna poglobitev terena, bo most imel padec, ki bo znašal 3,5 %, kar je 6,5 metra od začetka do konca mostu.

Montaža nosilcev se bo pričela sredi maja. Najprej bomo s pomočjo avtodvigala zmontirali krajše nosilce, dolge 12,5 metra, za oba 50-metrška nosilca pa bo treba postaviti montažno konstrukcijo in s pomočjo nje premostiti reko Krko.

Vsa dela potekajo po planu, rok pa je letošnji oktober, to je za občinski praznik Novega mesta in ta rok bomo tudi držali,« je na koncu še poudaril **Darko Pangerc**.

C. P.

Betoniranje desnega krajnega opornika.

Zdravilišče Dobrna je postalo pretesno

Adaptacija vile Hygieia

V zdravilišču Dobrna so odkrili zdravilno vodo pred 840 leti, prvi zametki zdravilišča segajo 590 let nazaj, hotel Dobrna pa je pred kratkim slavil 10-letnico. Zdravilišče je v tem času postalo sodoben medicinski rehabilitacijski center, kjer zdravijo ali preprečujejo precej bolezni. Za močnejši prodor na trg imajo zastarele objekte in premalo postelj. Zato so se odločili, da bodo obnovili depandanso Beograd, ki bo po obnovitvi dobila prvotno ime Hygieia. Delo so zaupali našem tozdu GE Celje.

Vila, katere nekdanjo podobo poznamo samo še iz starih vedut in fotografij, je bila zgrajena leta 1853, ko je gradbeni nadzornik iz Gradca odobril gradnjo vile Kottowitz.

Leta 1859 so zdravilišče v Dobrni prevzeli deželni stanovi. Zdravnik in ravnatelj zdravilišča dr. Kottowitz, čigar last je bila vila, se je preselil in vilo prodal grofu Eggerju, ta pa je leta 1876 vilo ponovno prodal zdravilišču. V tem času je bila vila po vsej verjetnosti prenovljena, saj je kloreza iz leta 1860 prikazuje drugačno obliko pomolnih stolpcev.

Na razglednici iz leta 1902 opazimo v niši pod balkonom kip Hygieie. Verjetno so ga postavili tja v času preimenovanja vile Kottowitz v vilo Hygieia še pred letom 1896. Kdo je vilo preimenoval se ne ve, vsekakor pa je krstnik dobro poznal grško mitologijo od koder izvira ime, tako primerno za zdraviliško zgradbo.

Zadnji načrt prenove vile, ki je po vojni dobila ime depandansa Beograd, je iz leta 1953. Po urbanističnem načrtu iz tistega obdobja, bi naj zgradbo celo rusili, zato ni čudno, da so brez obcutka za arhitekturno dediščino zgradbo popolnoma utilitarno predeleli. Porušili so monumentalne stopnice ter znižali stropne višine prvega in drugega

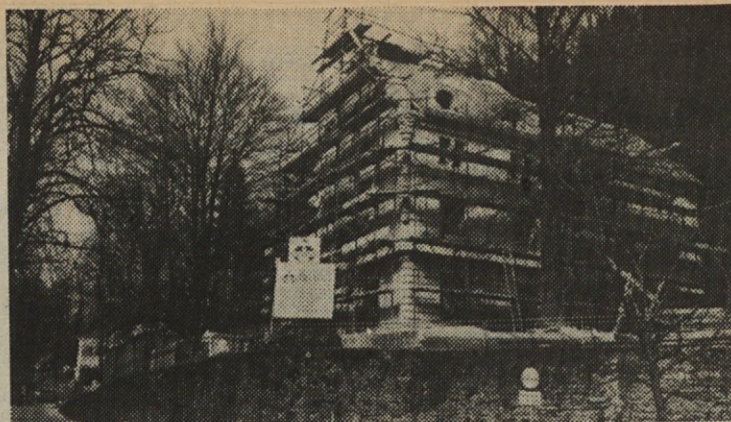
nadstropja, dvignili so streho na severni fasadi, odprtime oken so razširili, premestili so glavni vhod, ki je bil prvotno na severni strani, porušili so balkon in pomolne stolpce, pa tudi vsa profilirana fasada je izginila – vse v duhu takratnega časa.

To pomeni, da je bila depandansa Beograd v celoti odslužena in neuporabna, tako da je bila obnova nujno potrebna. Vse to pove, kako zahtevnega dela so se lotili delavci našega celjskega tozda in njihovi podizvajalci, saj je bilo treba vili dati občutek in videz tradicionalnosti in patine.

Želja je bila vrniti vili njeno popolno avtentično obliko, kar je bilo ekonomsko neupravičeno, zato je padla kompromisna odločitev – z čim manjšimi posegi v obstoječo konstrukcijo, vrniti vili vsaj karakterno njeno prvotno obliko in njeno legendarno ime. Poleg kopališča in restavracije je dodana še klubska soba v pritličju, ki bo občasno služila tudi kot poročna dvorana. Po končani adaptaciji in rekonstrukciji bo vilo treba obogatiti s stilno opremo.

Prenovljena vila Hygieia bo ponudila dodatnih 70 postelj. Novo pridobitev bodo v drugi fazi z vmesnim členom v katerem bo še 100 ležišč in bazen, povezali z hotelom Dobrna v celovit zdraviliški kompleks.

C. P.

Vila Hygieia stoji že več kot 130 let na umetni, s škarpo obdani ploščadi. Po rekonstrukciji bo dobila prvotno obliko.

Riziko – ali se bo izplačalo?

Vse več gradijo za trg

V Gradbeni enoti Celje so sicer poslovno leto 1989 končali pozitivno, vendar to ni nobeno zagotovilo, da bo tako tudi letos, kljub temu, da je njihova angažiranost zelo dobra. Odločili so se, v to pa so jih prisilile tudi razmere na trgu, kjer je dela za gradbenike vse manj, da bodo več gradili za trg in po sistemu »staro za novo«, kar pa zahteva velika finančna sredstva, saj morajo ves čas gradnjo financirati.

Za oceno poslovanja in napoved, kako bo v letošnjem letu, smo prosili direktorja tozda GE Celje **Rudija Krajnca**. Precej zaskrbljeno je dejal, da bo treba v nekaj mesecih rešiti problem likvidnosti slovenskega gospodarstva, ki je že več kot kritično in bi neresenje tega problema imelo velike posledice tudi na poslovanje njihovega tozda.

Ta odstotek se je v zadnjem času tako povečal, da za trg gradijo že več kot polovico vseh objektov. V ta riziko so šli zavestno, saj drugače dela ni bilo možno sploh dobiti. Kako se bo vsa zadeva končala, pa je odvisno predvsem od likvidnosti kupcev teh objektov. Če kupci ne bodo imeli denarja, bodo objekti ostali neprodani in to bi tozdu

povzročilo velike težave že v dveh – treh naslednjih mesecih.

Novemu načinu pridobivanja posla so se v Celju že prilagodili. Zavedajo se, da bo velikih investitorjev z dosti denarja vse manj, tako da bo tudi klasičnega investitorskega odnosa vse manj.

Za trg gradijo stanovanja v Zagrebu, poslovno-stanovanjski objekt v Laškem, pripravljajo gradnjo poslovno-stanovanjskega objekta v Žalcu, celjsko Službo družbenega knjigovodstva pa gradijo skupaj z Ingradom, po principu »staro za novo«. Večji del kupnine predstavlja stara zgradba SDK, ki jo bodo prodali in s kupnino poravnali stroške gradnje nove stavbe.

C. P.

Tokrat sodelujeta le dva tozda

Gradnja v Barbarigi

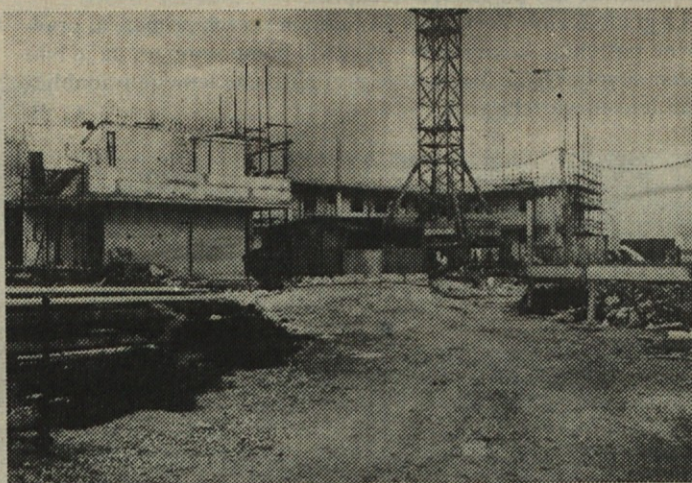
Že nekaj let ima Gradis svoje gradbišče v Barbarigi, 15 kilometrov pred Puljem, kjer nastaja novo turistično naselje Barbariga-Mandriol.

Gre za večji kompleks, katerega gradnjo je prevzel poreški Evroturist, pri gradnji pa sodeluje več gradbenih podjetij iz Hrvaške in Gradis iz Slovenije.

Na začetku gradnje so sodelovali štirje Gradisovi gradbeni tozdi in sicer, GE Koper, GE Maribor, GE Celje in GE Ravne na Koroškem, koordinacijo dela je prevzel Inženiring, s stroji in ostalo gradbeno mehanizacijo pa je sodeloval še SPO.

Po že znanih težavah in zapletih okrog financiranja infrastrukture, se gradnja iz leta v leto nadaljuje. Letos sta na gradbišču ostala le dva gradbena tozda in sicer GE Celje in GE Ravne na Koroškem.

C. P.

Gradisovci gradijo nove objekte v apartmajskem naselju v Barbarigi.

Novice iz »totega konca«

Čeprav mimoidoči Mariborčani mislijo, da se v novem mariborskem gledališču, ki ga gradijo gradisovci, ne dogaja nič posebnega, to ni res. Res, da so z deli od zunaj praktično končali. Ta čas postavljajo zidarski oder, da se bodo lahko lotili stropa nove dvorane. So pa pri SNG nezadovoljni s storitvami Scenske tehnike iz Beograda. Nameravajo jih celo tožiti. Načrtovanje in opremo novega odra bodo prepustili znani berlinski projektantski firmi Bister-Gerling. Če bo denar, bo novo gledališče končano do septembra prihodnje leto. Slavnostno otvoritveno predstavo pa načrtujejo v oktobru.

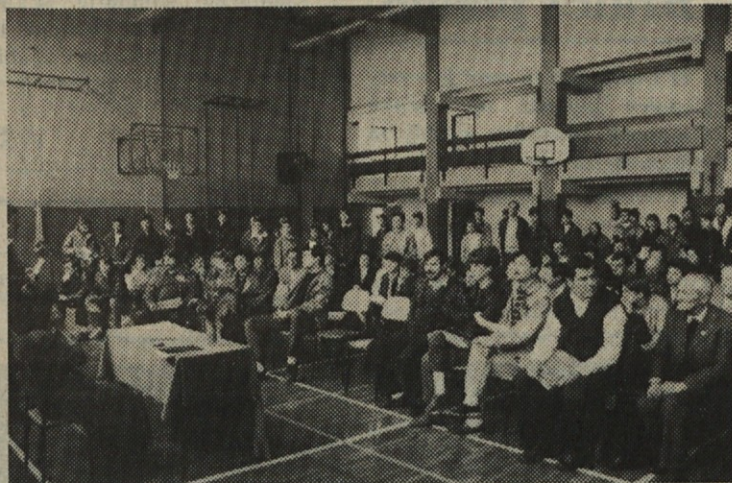
• • •

Čeprav je rok za izgradnjo garažne hiše v Mariboru še vedno leto 1993, pa je že sedaj jasno, da se počasi odmika. Jama, ki zeva sredi Maribora buri tako občane kot občinske može, nemalo skrbi pa povzroča tudi Gradisu. Denarja ni. **Investitor Progres je že sedaj dolžan Gradisu kar 2,5 milijona dinarjev, zato z deli ne gre nadaljevati.** Izmika se odgovoru, kdaj bo denar za nadaljevanje gradnje. Pravijo, da čakajo na tuje investitorje, ti pa na naše volitve. Volitve smo dočakali, bomo tudi denar?

• • •

Ker ni denarja, trenutno tudi ni pravega dela v GE Maribor. Zato so se (na sestanku sektornih vodij) odločili, da morajo vsi zaposleni koristiti teden dni letnega dopusta in nato še teden dni »prisilnega dopusta« za katerega bodo prejeli 70 odstotno plačilo. To naj bi bil nekak izhod v sili, nad katerim so bili predvsem navdušeni delavci, ki bodo pravzaprav za nič dela prejeli skoraj tretjino osebnega dohodka, ostalo pa so si nadomestili lepo z »fušem«. Upajmo, da se bo situacija kmalu normalizirala in takih odločitev ne bo potrebno več sprejemati.

Štrof

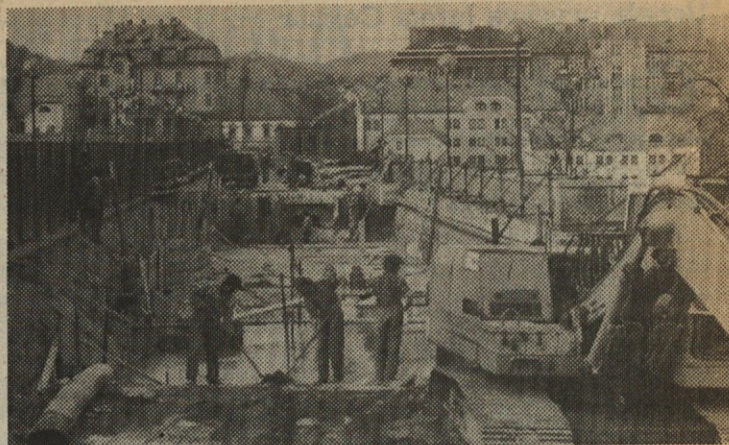
Med mladimi ni veliko interesa za gradbene poklice.

Bo čez leta primanjkovalo gradbenikov?

Vabijo(mo) učence

Res, da je gradbeništvo v globoki krizi, toda misliti je potrebno tudi na jutri. Zato so se v Gradbeni srednji šoli v Mariboru tudi letos odločili in odprli vrata vsem bodočim dijakom. Seznanili so jih z vsemi dobrimi in slabimi stranmi tega poklica. Predstavile so se tudi mariborske gradbene organizacije s svojimi ponudbami štipendiranja in zaposlovanja. Tudi Gradis je ponudil svoje. Čeprav odziv učencev ni bil bogve kakšen, vseeno upamo, da bodo jeseni razredi polni.

F. Š.

Če ne bo večjih presenečenj in težav, bo stari mariborski most obnovljen v dogovorjenem roku. Nizkograjčani pa so doživeli pravo presenečenje, ko so med kopanjem odkrili visokonapetostni vod, ki ga v komunalnih kartah ni bilo, niso pa našli pričakovanega plinovoda, ki v teh kartah je.

Čez mariborski stari most spet 18. maja

Varnejši, pa tudi lepši

V soboto, 17. marca so delavci Gradisa, tozdr GE Nizke gradnje Maribor zaprli stari most v Mariboru za ves promet. Čezenj lahko gredo le pešci, pa še ti samo po ozkem pločniku.

Gradis bo namreč v enainšestdesetih delovnih dneh obnovil kamniti del mostu na desnem bregu. Tega je že močno zajedel zob časa. Še slabši je opornik na levem bregu Drave. Tega naj bi obnovili prihodnje leto.

Uporabili naj bi izkušnje ob-

nove desnega opornika. Dela bo večiko več, kot so načrtovali, saj so močno načeti tudi instalacijski vodi pod cestiščem. Za Maribor predstavlja zapora starega mostu veliko oviro, zato vsi pričakujejo, da bo Gradis v tem času z deli tudi končal.

F. Š.

Mariborski upokojenci pozor

Srečanje bo 9. junija

Tako kot vsako leto bo tudi letos Društvo upokojencev Gradis, pododbor Maribor organiziral izlet oziroma srečanje upokojencev mariborskih tozdov in mariborskega dela SPO.

Izlet bo organiziran 9. junija. Odhod bo ob 7. uri izpred mariborske železniške postaje, kjer nas bodo čakali posebni avtobusi. Popeljali se bomo proti Ptujškemu gradu, kjer bo prvi postanek in ogled gradu. Nekaj časa bo tudi za malico, ki naj jo vsak udeleženec izleta prinese s seboj.

S Ptuja se bomo odpeljali v Ljutomer, kjer si bomo ogledali Mlekopromet, nato pa bomo pot nadaljevali v Bogojno in se ustavili pri Plečnikovi cerkvi in v Filovce, kjer si bomo ogledali staro lončarsko obrt. V kolikor bo čas dopuščal, se bomo na kratko ustavili tudi v Moravskih toplicah.

Kosilo bo v Krogu, kjer bo tudi prijetnejši del našega srečanja. Čas bo za obujanje spominov, za ples in pesem.

Prispevke za izlet, ki je hkrati tudi prijava v znesku 150 dinarjev, pošljite po pošti ali pa oddajte osebno naslednjim našim članom:

- Ivanu Urhu, Gosposvetska 22, Maribor,
- Vinku Veitu, Apače 135, Lovrene na Dravskem polju,
- Marica Kočever, Jocova ulica 29, Maribor.

Svoje prijave pošljite najkasneje do 15. maja 1990.

Lej pozdrav in na veselo svidenje!

Društvo upokojencev Gradis
Pododbor Maribor

Uspela razstava Jureta Cekuta

Gradis za humanost

V Razstavnem salonu Rotovž so, v okviru letošnjih ginekoloških dnevo v Mariboru, odprli razstavo slik umetnika Jure Cekuta.

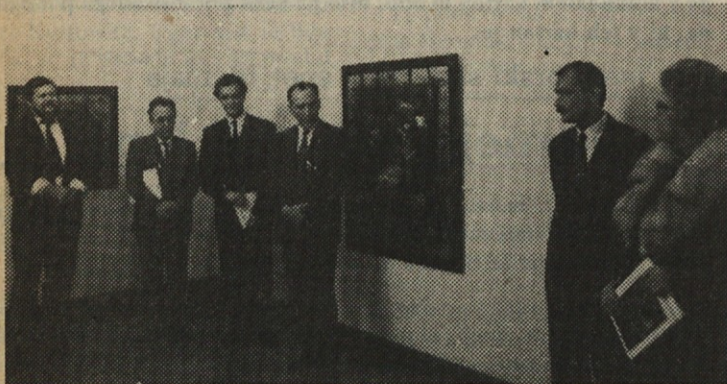
To ne bi bilo nič posebnega, če se umetnik ne bi bil odločil denar od prodanih slik nameniti za humanitarne zadeve. V Mariboru je tako dr. Borko prevzel 30.000 mark, ki jih je daroval Cekuta za nakup aparata za ultrazvočen ginekološke preiskave.

Mariborski ginekološki oddelek je tako po zaslugi umetnika

Jura Cekuta in mariborskega gospodarstva (ta je poleg ostalih odkupila umetniška dela) bogatejši za aparaturo vredno preko 88.000 mark.

V tej humani akciji je sodelovala tudi Gradisova Gradbena enota Maribor. Hvalevredna akcija, za katero je pobudo dal sam umetnik.

F. Š.

Otvoritve razstave so se poleg avtorja (tretji z leve) udeležili še Peter Može, direktor galerije dr. Elkom Borko, mariborski župan Matija Malešič in predstavnika Jugoslovanskega rdečega križa.

Abrahami

Aprila imamo v Gradisu trinajst delavcev, ki slavijo življenjski jubilej, 50. rojstni dan. Abrahamom najiskreneje čestitamo, želimo vse najboljše, še na mnoga zdrava leta in prijetno praznovanje.

- Mehmed Bošnjaković - Gradbena operativa Ljubljana
- Ivan Pavlovič - GE Maribor
- Jure Jurčić - GE Koper
- Mile Jazič - Gradbena operativa Ljubljana
- Angela Capuder - GE Nizke gradnje Maribor
- Boro Vekič - Lesno industrijski obrat Škofja Loka
- Viljem Vojska - Gradbena operativa Ljubljana
- Hamdija Šabić - Obrat gradbenih polizdelkov Ljubljana
- Stanislav Navalinski - Kovinski obrati Maribor
- Stane Debevc - Biro za projektiranje Ljubljana
- Marija Kocjančič - Gradbena operativa Ljubljana
- Milan Murat - GE Koper
- Viljem Rojc - GE Celje

60-letniki

Ta mesec imamo štiri šestdesetletnike. Tudi njim voščimo ob življenjskem jubileju, vse najboljše, predvsem pa jim želimo obilo zdravja tudi v prihodnjih letih.

- Meta Mazrek - Kovinski obrati Maribor
- Rasim Buljubašić - GE Celje
- Džordže Trifković - Gradbena operativa Ljubljana
- Stanislav Ribič - GE Nizke gradnje Maribor

M. F.

Po končanem tečaju so se novi KV in VK tesarji, železokrivci in zidarji pogovorili o pomembnosti tovrstnega izobraževanja.

Tečaj za KV in VK

Končali so šolanje

Tudi v gradbeništvu se je potrebno nenehno izobraževati. Center za izobraževanje (nekateri že izobraženi bi ga radi kar ukinili) organizira vsako leto tečaj za VK in KV tesarji, železokrivce in zidarje.

Tako so pred kratkim v Mariboru končali šolanje delavci iz Raven na Koroškem, Ptuja in Maribora.

V Gradisovem vestniku je veliko zanimivega

Bralci pišejo

Iz Brestanice se nam je z razglednico oglasila upokojenka Gradbene operativa Ljubljana Albina Belca.

V svojem kratkem pisanju se zahvaljuje za vse darove in čestitke, ki jih je prejela iz tozda Gradbene operativa Ljubljana, posebej pa poudarja, da je vsak mesec najbolj vesela takrat, ko prejme Gradisov vestnik, ki ga prebere od prve do zadnje strani. V njemu je, kot piše, veliko zanimivega, za upokojence pa pomeni ohranjanje vezi z matičnim tozdom oziroma celotno delovno organizacijo.

Koristi možnost oglašanja v Gradisovem vestniku preko katerega posebno pozdravlja vse nekdanje sodelavce in ostale gradisovce.

Na koncu je Gradbeni operativi Ljubljana in celotnem Gradisu zaželela veliko uspehov pri delu, še posebej v sedanjem času, ki gradbeništvu ni naklonjeno.

A. Belca

O pomembnosti tovrstnega izobraževanja je na zaključni slovesnosti spregovoril pomočnik direktorja mariborskega Gradisa Jože Grobler, mariborskim predavateljem pa se je zahvalil tudi Alojz Zorec.

Zaključka seminarja se je udeležil tudi Silvo Strojinc iz Centra za izobraževanje v Ljubljani.

F. Š.

Zahvali

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta se nekdanjim sodelavcem GIP Gradis DSSS najlepše zahvaljujeva za izraze sožalja, za darovano prelepo cvetje ter za spremstvo na njegovi prerani zadnji poti.

žena Boža Kunstelj
s sinom

Ob boleči izgubi mojega dobrega očeta se iskreno zahvaljujem sodelavcem Strojno prometnega obrata Ljubljana za izraze sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Marija Kadunc

NAGRADNA KRIŽANKA

[illegible]

TO SMO PA MI – Težko kar preslišiš prošnjo ljudi, da naj bi slikal tudi njih in ne samo rezultatov njihovega dela. Nekaterih res slučajno ni bilo zraven, drugi spet se neradi slikajo in so se nalašč odmaknili. Približno tretjini vseh tistih, ki obnavljajo Šoperjevo hišo nedaleč od Hrastnika, pa izpolni željo z obliubljeno sliko za spomin.

Nagrajenci nagradne križanke

V prejšnji številki nam je tiskarski skrat nekoliko ponagajal, saj je bil odtis gesel v nagradni križanki zelo slab, ponekod tako svetel, da se je še komaj kaj dalo prebrati. Ali je zaradi tega prispelo nekaj manj rešitev kot običajno, ne vemo. Upam, da jih bo že naslednjič več, bralcem pa se za napako opravičujemo.

Med prispelimi rešitvami so srečo imeli naslednji reševalci:

1. nagrada 100 din – **Elica Gaberc**, Kovinski obrati Maribor
2. nagrada 80 din – **Marjan Pivač**, GE Jesenice
3. nagrada 70 din – **Karolina Pajmon**, Jurčičeva 7, Koper
4. nagrada 60 din – **Melita Vinkovič**, Podgora 17, Ravne na Koroškem
5. nagrada 50 din – **Valentin Bogataj**, Globočnikova 9, Ljubljana-Šentvid

Rešitev aprilske nagradne križanke pošljite do 9. maja na naslov GIP GRADIS, Uredništvo Gradisovega vestnika, Šmartinska 134 a, Ljubljana, s pripisom »Nagradna križanka«.

Uredništvo

Ponovno republiška prvaka v parih

Urbanc in Juvančič

Potem, ko je bilo končano tekmovanje v prvi zvezni kegljaški ligi, naši tekmovalci niso odšli na počitnice, ampak so morali takoj zopet na tekmovalne steze.

Ekonomska cena v počitniških domovih

200 din na dan

Izhodišče za letošnje oblikovanje cen v Gradisovih počitniških domovih je bilo takšno, da mora cena penzijskih uslug v celoti pokrivati stroške poslovanja, kar pomeni, da smo oblikovali cene na ekonomskih osnovah, ker tozdi niso pripravljeni pokrivati nobene razlike v ceni.

Tako znaša celodnevna oskrba v Ankaranu in Poreču 200 dinarjev na osebo, za otroke do 10. leta starosti 150 dinarjev, seveda v času sezone, to je od 30. junija do 29. avgusta.

Predsezona in sezona sta nekaj cenejši. Za odrasle osebe znaša polni penzion 140 dinarjev, za otroke do 10. leta starosti pa 105 dinarjev. V navedeno ceno nista vračunana prijava in turistična taksa.

Prijave za letovanje sprejemajo kadrovske oddelki Gradisovih tozdov in sicer do 20. aprila. Zbrance, pregledane in potrjene bodo posredovali Kadrovske socialne službe Gradisa, ki bo vse delavce, ki jim je bilo letovanje v naših domovih odobreno, o odobritvi pisno obvestila in sicer do 15. maja.

Sezona letovanja se bo tudi letos pričela 10. junija, končana pa bo predvidoma 18. septembra.

C. P.

17. marca je bil v Pivki odigran prvi del finala za republiško prvenstvo dvojic. Drugi del finala pa je bil odigran naslednji dan v Postojni. Sodelovalo je 30 parov in od tega naši štirje.

Neposredno pa sta se prvenstva udeležila tudi lanska prvaka Boris Urbanc in Albin Juvančič (Gradis), ki sta tudi letos prepričljivo zmagala, saj sta drugouvrščeno dvojico pustila za sabo kar za 142 podrtih kegljev.

Najboljši rezultat v Postojni je dosegel naš Juvančič, podrl je 971 kegljev in je tudi v Pivki izboljšal rekord kegljišča (945 kegljev), ki ga je tik pred njim postavil naš Brane Štrukelj (901 kegelj). Naši so dosegli sledeče rezultate:

1. mesto: Urbanc-Juvančič 3812

3. mesto: Bizjak-Ivačić 3590

5. mesto: Podreberšek-Štrukelj 3577

Prvih šest parov (naši trije pari) se je uvrstila na državno prvenstvo dvojic, ki bo letos v Bosni.

F. Hočevnar

GRADIS

12. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije bo od 14. do 18. maja

Skromna udeležba Gradisa

Kulturna srečanja gradbenih delavcev so za mnoge umetnike - amaterje iz gradbenih podjetij edina priložnost, da lahko nastopijo v javnosti, slišijo strokovno oceno kvalitete del in izmenjajo izkušnje.

Vzemi

Kot kaže udeležba, pa časi niso naklonjeni kulturi. Letos se bodo srečanja udeležili le trije delavci Gradisa. Likovna dela bosta razstavljala **Roman Očšnik** iz ptujskih Gradenj in **Marjan Zupančič** iz GE Ravne. **Marija Šegula** iz Kovinskih obratov Maribor pa se bo predstavila na literarnem področju.

Organizator SGP Primorje iz Ajdovščine za udeležence pripravlja zanimiv program, tako si bodo med drugim lahko ogledali knjižnico samostana v Vipavskem križu, razstava likovnih del pa bo v dvorcu Zemona.

Upamo lahko le, da se bo kulturna dejavnost v gradbeništvu v prihodnjih letih ponovno okrepila.

M. M.

Vzemi tale žarek,
da ti ogreje mrzlo dušo.
vzemi tole roso,
umij si mrak iz oči.
vzemi iz ljubezni te
neskončno hrepenenje.
vzemi.
vzemi, kar ponuja ti ta dan
enkratno to življenje.

Vem,
ostal boš brodolomec
potopljene ladje sanj.
med viharji brodil,
kam te bo odnesel val?

Soncu roke ne boš podal,
pogled tvoj mračen bo ostal.
ljubezen čas bo pokopal.
Nekoč morda boš le priznal,
da nisi, nisi prav ravnal.

M. Šegula

Kegljaške novice

V Ankaranu je bilo 24. in 25. marca meddržavno srečanje s kegljači iz Francije. To prijateljsko srečanje je bilo predvideno kot pregledno tekmovanje jugoslovanskih najboljših igralcev, ki se pripravljajo za letošnje svetovno prvenstvo. Žal je potem nastopila samo republiška ekipa, v kateri pa so bili kar trije naši igralci.

Zmagala je naša moška ekipa z rezultatom 5.519 : 5.027 keglji, kakor tudi ženska ekipa z rezultatom 2.590 : 2.373 keglji.

• • •

31. marca in 1. aprila 1990 bi moralo biti odigrano v Ravnah in v Mariboru finale republiškega prvenstva posameznikov. Žal je bilo to prvenstvo preloženo na poznejši čas, ker je bilo te dni v Zagrebu izbirno tekmovanje za nastop na svetovnem prvenstvu v Innsbrucku.

Od naših sta bila na ta nastop poklicana Urbanc in Juvančič. Zlasti Urbanc se je zelo dobro izkazal, saj je bil od vseh povabljenih najboljši s 1.938 (960 + 978) podrtimi keglji. Drugi je bil Galjanič (Grmošičica) s 1917 podrtimi keglji. Juvančič pa ni imel svojega dne, saj je podrl le 1845 kegljev in zasedel šele 10. mesto.

Razlike med posameznimi rezultati niso velike, kar pomeni, da bo zvezni selektor Smoljanovič imel velike težave pri izbiri najboljših sedem članov v državno ekipo za majsko svetovno prvenstvo v Innsbrucku. Kegljači in kegljačice bodo v prihodnjih tednih imeli namreč še več izbirnih tekem.

• • •

Naša druga moška ekipa pa kar uspešno tekmuje v svoji ligi, to je v 1. ligi ljubljanske kegljaške podzveze. Po 18. kolu celo vodi, potem, ko je v preteklem tednu premagala ekipo Medvode z rezultatom 4.916 : 4.910 in ekipo Riko (Ribnica) z rezultatom 4.932 : 4.862.

• • •

In v mesecu aprilu? Kegljaški koledar je zelo »nabit« za vse kategorije tekmovalcev. Vse sobote in nedelje bodo naši fantje in dekleta pridno metali krogle. Upam, da bodo tudi rezultati razveseljivi. O uspehih bomo poročali v naslednji številki.

F. Hočevnar

GRADISOV VESTNIK

je glasilo delovne organizacije GIP GRADIS

Izdaja ga odbor za informacije: Srečko Friš – predsednik, člani: Marjan Čebokli, Aleksander Bojanič, Franjo Štromajer, Polona Kejžar in Milan Marčič – tajnik.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik: Cveto Pavlin.

Člani uredniškega odbora: Sonja Vršič, Zoran Debelak, Emil Korenjak, Ivanka Golob in Ludvik Rudolf.

Tisk: Tiskarna Ljudska pravica Ljubljana

Naklada: 8100 izvodov

Naslov uredništva: GIP GRADIS, Gradisov vestnik, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana.

Telefon: (061) 441-422, int. 232 in 220